

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. *9.10*-195*6*

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 9/10 - 1956

(Tijdvak 1-9-56 t/m 31-10-56)

I N H O U D

- I Communisme Internationaal
- II Activiteit van de C.P.N. en haar
 hulporganisaties
- III Overige Groeperingen
- IV Activiteit van Indonesiërs, West-Indiërs
 en Chinezen
- V Agenda
- VI Overzichten der stakingen in de maand
 september 1956 en oktober 1956
- Bijlagen (3)
- Index - Belangrijke feiten

- - - - -

INDEX: Belangrijke feiten.

Internationaal.

Oktober-gebeurtenissen in Polen en Hongarije: achtergrond o.a. in de accoorden van Belgrado (1955) en Moskou (1956) blz.1

Betrekkingen van USSR met satellietstaten: verklaring van 30-10-'56 der Sowjet-regering: blz.6

Partij.

18e CPN-congres: 5-10 t/m 7-10-1956 te Amsterdam. blz.7

Financiële positie van de partij. blz.25

Nieuw verkozen Dagelijks Bestuur van de CPN.

CPN-reacties t.a.v. Hongarije blz.27

Mantelorganisaties.

Uitwerking XXe CPSU-congres op de hulporganisaties van de CPN: beleidsvacuum. blz.28

Vredesbeweging: vergadering NVR 22-9-56 te Amsterdam; richtlijnen voor toekomstige activiteit. blz.29

Jeugdbeweging: propaganda op militair gebied ter voorbereiding van a.s. regionale jeugdappèls voor ontwapening; bestuursconflict ANJV - Den Haag. blz.30

Vriendschapsbeweging: "Nederland-USSR", geringe Sowjet-Russische medewerking. blz.31

Vakbeweging.

Algemene Raad WVV 27-9 t/m 3-10-1956 te Sofia: Saillant over voornaamste WVV-taak. blz.32

Toenaderingspogingen tot IVVV (visie Casasola). blz.32

EVC en NVV. blz.33

2e Congres "Ons Belang": 13 en 14-10-1956 te Den Haag. blz.35

Vorbereiding 4e Congres EVC-Metaal. blz.36

Overige groeperingen.

Ultra-pacifisme: anti-militaristische partij in oprichting. blz.39

Socialistische Unie: eind oktober 1956 opzegging overeenkomst met CPN. blz.40

"Kerk en Vrede": kritisch overleg met Nederlandse Vredesraad. blz.41

Indonesië etc.

Congres "Perhimpunan Indonesia" te Amsterdam. blz.45

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

De actualiteit van het vraagstuk der betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de communistische satellietlanden wordt opnieuw bevestigd door de jongste gebeurtenissen in Polen en Hongarije.

Om enig inzicht in dit probleem te verwerven dient vóór alles afstand te worden genomen van de feiten van de dag, die ermede in verband staan. Dit inzicht moet onvermijdelijk onvolledig zijn omdat veel wezenlijk belangrijke zaken zich aan onze waarneming blijven onttrekken. De ontwikkeling in de relatie Sowjet-Unie/Joegoslavië, die in wederkerig overleg tussen Moskou en Belgrado in 1955 opnieuw geregeld en in juni 1956 nader bevestigd werd, geeft echter een kijk op de achtergronden van de jongste ontwikkeling in enige satelliet-landen.

De Russisch-Zuidslavische afspraken verminderden niet alleen de spanningen tussen Moskou en Belgrado. De uitwerking bleek van politiek en ideologisch diep ingrijpende betekenis voor alle communistische partijen in hun betrekkingen onderling en in het bijzonder in die met de Sowjet-Unie.

Te betwijfelen valt of de bedoelde toenadering tussen beide landen destijds wel werd geruggesteund door alle leden van de collectieve leiding der Sowjet-Unie.

Een Stalinist als bijvoorbeeld de tegenwoordige Sowjet-Russische vice-premier Molotow liet zijn wantrouwen tegen Tito en diens denkbeelden nimmer varen. Molotow's aftreden als minister van buitenlandse zaken moet mede het gevolg zijn geweest van een volgehouden hardnekkig verzet tegen de bedoelde toenadering. Deze werd nochtans sinds het voorjaar van 1955 doorgezet door een stroming in de top van het regerings- en partijapparaat der USSR, die hier gemakshalve als de Chroestsjow-Boelganingroep zal worden aangeduid.

BELGRADO - 1955

De Chroestsjow-Boelganinfractie in de Sowjetleiding trad met het van haar kant voorgestane beleid eind mei 1955 in de openbaarheid door de bekende reis naar Joegoslavië. Haar initiatief werd begin juni 1955 te Belgrado met succes bekroond. Het droeg de duidelijke sporen van een zich verwijderen van oude, stalinistische beleidsopvattingen. Het resultaat werd vastgelegd in de Belgrado-overeenkomst van 2 juni 1955. Het was een voorzichtige anti-stalinistische manoeuvre. Vele grieven en bezwaren, door Zuidslavië onder het leiderschap van Tito van 1948 af openlijk geuit tegen de hegemonie van het Kremlin, vonden een klein jaar later hun bevestiging in besluiten van het XXe congres te Moskou. Zij werden mede aangestipt in de zgn. geheime Chroestsjow-rede van 24/25 februari 1956, die aan de Stalinontluistering ook in enkele satellietlanden haar onstuimige vaart gaf.

In de overeenkomst van Belgrado 1955 kwamen de regeringen van Joegoslavië en van de Sowjet-Unie tot een voorlopig vergelijk.

De 1ste Partijsecretaris der CPSU, Chroestsjow, trachtte daaraan - destijds nog vergeefs - een principieel accoord tussen de communistische partijen in beide landen te koppelen. Eerst een jaar later werd in de Verklaring van Moskou van 20 juni 1956 een overeenkomst tussen regeringen en partijen beide bereikt. Deze laatste afspraak vormde de afsluiting van een naar uiterlijke omstandigheden beoordeeld triomfaal staatsbezoek dat president

Josip Broz-Tito van 1 tot 23 juni 1956 aan de Sowjet-Unie had gebracht.

MOSKOU 1956

Binnen het bestek van dit maandoverzicht zou het te ver voeren om de tekst van de Declaratie van Moskou op de voet te volgen. Aanhakende op de Belgrado-overeenkomst van 2 juni 1955 werden de afspraken uitgewerkt. Beide regeringen zouden voortgaan hun gedragingen te baseren op de wettige rechten van alle volkeren op een onafhankelijke nationale ontwikkeling.

Uitdrukkelijk beleden Moskou en Belgrado medio 1956 nog eens zich te zullen laten leiden door de belangen van vrede en socialisme, gebaseerd op wederkerige achting voor de beginselen van onafhankelijkheid, gelijkheid van rechten en niet-inmenging in interne aangelegenheden. Daarbij werd gewaagd van het inzicht dat de wegen en de voorwaarden van de socialistische ontwikkeling verschillend zijn in de verschillende landen; dat de rijkdom van vormen van socialistische ontwikkeling bijdraagt tot hun versterking.

De samenwerking, zo ging de Declaratie van Moskou voort, zou gegrondvest zijn op volledige vrije wil en op gelijkheid, op vriendschappelijke kritiek en op het kameraadschappelijke karakter van de uitwisseling van inzichten bij gedachtenwisselingen tussen beide partijen.

De overeenkomst constateerde, dat deze samenwerking er een behoort te zijn op voet van gelijkheid, openhartig, democratisch en toegankelijk voor de openbare mening in de gehele wereld.

Omstreden internationale kwesties

Dezelfde Declaratie van Moskou van 20 juni 1956 bevat naast deze positieve, in de praktijk van het internationale communisme diep ingrijpende uitspraken, ook een negatieve passage.

In het desbetreffende hoofdstuk "Over de betrekkingen tussen de regeringen" werd gesteld dat naar de mening van de regeringen van de twee landen in de loop van de "koude oorlog" zodanig tegenstrijdige standpunten ontstonden en zodanig wantrouwen samenpakte, dat het noch logisch noch nuttig zou zijn om te verwachten, dat alle hindernissen voor de regeling van omstreden internationale kwesties gemakkelijk konden worden uit de weg geruimd en dat een spoedig vergelijk op alle vraagpunten kon worden bereikt.

Er waren dus nog onopgeloste kwesties overgebleven.

De verzoening met Tito

Toen de Sowjetleiders eind mei 1955 naar Belgrado vlogen - naar het uiterlijke aanzien "een gang naar Canossa" - rees de intrigerende vraag naar de wezenlijke achtergrond, het politieke waarom van deze stap. Dat een wereldmogendheid zich zonder meer wilde gaan verdedigen tegenover het kleine Joegoslavië was nauwelijks denkbaar. Thans is het duidelijker dan ooit, dat deze opmerkelijke démarche een belangrijke Russische zet op het schaakbord van de internationale politiek is geweest.

Het vroegere buitenlands-politieke beleid had de USSR in menig opzicht geïsoleerd. De agressieve Zhdanow-theorie, gelanceerd bij de oprichting van het Kominform in september 1947, sprak nog over een wereld, waarin het socialistische- en het

kapitalistische kamp onverzoenlijk tegenover elkander heetten te staan tot aan de uiteindelijke, onbetwistbare zegepraal van het communisme.

In 1949 zette Stalin zelf deze "harde" theorie weer over boord. Geruime tijd na zijn dood kwam de bekende Russische politiek van de glimlach eerst tot ontplooiing.

Er dient te dezer plaatse nogeens op te worden gewezen, dat er tijdens het premierschap van Malenkow, van maart 1953 tot februari 1955, generlei aanwijzingen waren dat de Sowjet-Unie van zins zou zijn geweest op principiële grondslag toenadering tot het Joegoslavië van maarschalk Tito te zoeken.

De val van Malenkow als voorzitter van de raad van ministers der Sowjet-Unie in februari 1955 ging gepaard met het herstellen van de voorrangspositie der zware industrie, een stalinistisch schema waarvan de collectieve leiding onder minister-president Malenkow was afgeweken ten bate van de zgn. consumptie-goederen-industrie.

Het is niet bekend of over deze belangrijke stap terug(eind 1954) voorafgaand overleg werd gepleegd met communistisch China. Zoals men weet werd Peking in december 1954, aan de vocravond van het terugtreden van Malenkow als hoofd der Sowjet-regering, bezocht door een Russische delegatie onder Chroestsjow's persoonlijke leiding. Evenmin is bekend of China werd geraadpleegd over de kort daarop ingeleide verzoening van Moskou met Belgrado.

Zeker is, dat het Kremlin na februari 1955 zich allereerst heeft ingespannen om de indruk te verzwakken dat de Sowjet-Unie met het herstel van de voorkeur voor de zware industrie ook zou willen terugkeren naar een buitenlandse politiek van harder kaliber. De Sowjet-machthebbers wensten kennelijk het tegenovergestelde aan te tonen met hun sindsdien in 1955 en 1956 ondernomen propagandistische reizen naar Zuid-Oost Azië (o.a. naar India en Pakistan) en naar Groot-Brittannië.

In het begin van diezelfde periode deed Moskou een belangrijke concessie aan Finland door het opgeven van de Sowjet-vlootbasis te Porkkala, voorts door het inwilligen van de neutralisatie van Oostenrijk onder het prijsgeven van de Russische bezetting en niet het minst door de deelneming aan de conferentie der Grote Drie te Genève. Deze en nog vele andere gebaren moesten de niet-communistische wereld blijkbaar overtuigen van de oprechtheid van Ruslands verlangen naar internationale politieke en militaire ontspanning.

De gezochte en in juni 1955 verkregen toenadering tot Belgrado vormde een gewichtig onderdeel van deze Sowjet-campagne. De glimlach-politiek moest ook hier demonstreren, dat er in de buitenlandse koers van Sowjet-Rusland een gunstige verandering van principiële aard was gekomen. Deze ontwikkeling zou niet alleen de achterdocht van niet-communistische leiders moeten verminderen. Ook het Rode-China zou uit de overeenkomst met Belgrado een bewijs kunnen putten, dat Moskou bereid was voortaan af te zien van de alleenheerschappij onder meer in het ideologische vlak van het communisme.

Invloedrijke voorstanders van een actief neutralisme, zoals b.v. Pandit Nehru in India en Sukarno in Indonesië, mochten naar het Kremlin waarschijnlijk hoopte, in deze ontwikkeling van zaken een nieuwe aansporing vinden tot het aangaan van soepeler betrekkingen

met het "anti-kolonialistische" Sowjetrijk.

Zekerheid, dat de hiervoren geschetste motieven hebben voorgezet is er niet, doch gelet op de démarches van Russische kant ten opzichte van Oostenrijk, Finland, India en later het Nabije Oosten, lijkt een dusdanige hypothese wel aannemelijk.

Toetssteen

Het met Joegoslavië gesloten accoord zou een toetssteen kunnen zijn voor de aard der bedoelingen van de USSR in het bredere vlak van de internationale betrekkingen. Binnen het machtsgebied van Moskou heeft het accoord stimulerend gewerkt op de volkeren van de Satellietstaten, die de kans op het verwerven van grotere nationale vrijheden proberen te benutten.

Voor de niet-communistische staten, en meer in het bijzonder voor hun verantwoordelijke leiders, zou een klaarblijkelijk in dit opzicht betoonde verdragstrouw van het Sowjet-communisme een aanmoediging kunnen worden tot het leggen of versterken van vriendschapsbanden met Rusland.

De in de afgelopen maanden opnieuw tussen Moskou en Belgrado aan de dag getreden meningsverschillen van ideologische en praktische-politieke aard hebben - gelet op het vorenstaand - een meer dan incidentele betekenis.

Conflictstof

In de tweede helft van september 1956 verscheen Chroestsjow onverwacht in de Joegoslavische hoofdstad. Volgens Belgrado was dit een strikt particulier recreatie-bezoek van de Russische partijsecretaris. Na een kleine week keerde hij per vliegtuig terug naar de Sowjet-Unie, in gezelschap van maarschalk Tito, diens vrouw en enkele andere Joegoslaven. Zij gingen zich, blijkens het officiële Joegoslavische commentaar, op hun beurt op de Krim verpozen. Tito's bekende afkeer van luchtreizen werkte de conclusie in de hand, dat dus wel zeer dringende kwesties tot deze wijze van vervoer moesten hebben bijgedragen. Niet ten onrechte, naar later duidelijk werd, veronderstelden westelijke waarnemers, dat het in Belgrado gevoerde beraad tussen Tito en Chroestsjow tot nader spoed-overleg met andere Sowjet-machthebbers had geleid. Achteraf werd bekend, dat de maarschalk op de Krim de voornaamste kopstukken van de USSR ontmoette in het bijzijn van de Hongaarse partijsecretaris Gerö, die Rákosi medio juli 1956 was opgevolgd.

De inzet van deze besprekingen werd niet bekend. Waarschijnlijk is wel, dat hierbij o.m. aan de orde kwamen: de toezeggingen in 1955 en 1956 aan Tito op ideologisch gebied gedaan; de nasleep daarvan in enkele satellietlanden - bovenal in Polen - alsmede het zgn. geheime rondschrjven namens het Centraal Comité van de CPSU aan hoge volksdemocratische partij-instanties.

Joegoslavische officials nemen aan, dat in dit rondschrjven is gewaarschuwd tegen sociaal-democratische opvattingen van Tito, welke dus niet stroken met het marxisme-leninisme.

Het is, blijkens politieke waarnemers, niet uitgesloten, dat de Chroestsjow-Boelganin-groep in deze kwestie haar gebruikelijke meerderheid van stemmen in het Presidium van de partij verloren heeft.

Het primaat van de Sowjet-Unie

In het bedoelde geheime rondschrijven kregen de communistische leiders naar verluidt het advies om hun politiek uitsluitend op Moskou te oriënteren, uiteraard onder het respecteren van de eigen aard van hun nationale partij en onder handhaving van de vriendschappelijke betrekkingen met Zuid-Slavië.

Ideologische verschillen van oude datum

Het Joegoslavische partijdagblad "Borba" 7-10-1956 meldde, dat verschillen, "op de eerste plaats van een ideologisch karakter", werden opgeworpen tijdens de besprekingen tussen Tito en Chroestsjow. Met betrekking tot de twee landen werd gerept over "zekere open kwesties" van oude datum en over uiteenlopende visies op "de krachten en elementen van het socialisme en op de mate van blijvende socialistische ontwikkeling in de wereld".

De Sowjet-Russische leiders wensen kennelijk de onafhankelijkheid van de Oost-Europese landen te beperken omdat zij van gevoelen zijn, dat de gevestigde communistische regimens hun greep op de macht kunnen verliezen. De Joegoslaven hebben daarentegen juist aangedrongen op een ruimere mate van nationale onafhankelijkheid in Oost-Europa, waarbij zij ervan uitgaan dat "de socialistische krachten" sterk genoeg zijn om zichzelf te verdedigen.

Tegen blokvorming.

Het Joegoslavische persagentschap Yougopress maakte nog eens duidelijk, dat "de verdeling van de wereld in tegenover elkaar staande staten en ideologische blokken niet alleen een gevaar voor de consolidatie van de vrede maar ook een klaarblijkelijk anachronisme is".

Na het staatsbezoek van Tito aan de Sowjet-Unie in juni 1956 werd in Joegoslavië een strafvervolgung ingesteld tegen een aantal daar teruggekeerde Joegoslaven, die de zijde van het Kominform hadden gekozen bij het conflict van 1948. Tegen hen werden wegens staatsvijandige handelingen, in het verleden gepleegd, alsnog strenge vonnissen gewezen, o.a. van zes en acht jaar gevangenisstraf. Met dit optreden toonde Tito nog eens baas in eigen huis te zijn.

De "Prawda" van 30 augustus 1956 vermeldde deze veroordelingen zonder commentaar. De summiere publicatie er van duidde er evenwel op, dat Moskou deze affaire belangrijk genoeg vond om ze onder de publieke aandacht te brengen.

De omvang van het politieke liberalisatieproces in Polen en Hongarije heeft aangetoond dat er vele redenen voor Russische bezorgdheid zijn. Het Chroestsjow-Tito-accord verschafte deze satellieten de ideologische wapenen om zich tegen politieke voogdij van de Sowjet-Unie te verzetten. Ongewild heeft het beleid van de Chroestsjow-Boelganin-groep deze ontwikkeling bevorderd en de politieke spanning hoog doen oplopen.

Wellicht stuit deze politiek, zoals ook hiervoren reeds is vermeld, op tegenstand binnen de collectieve leiding van het Kremlin zelf. De vraag is dan welke koers een oppositiegroep hiertegenover zou kunnen plaatsen. Een terugval op de harde politiek van Stalin jegens de satellieten zou stellig de tot dusver gekweekte goodwill

aantasten, in het bijzonder onder de zgn. neutrale mogendheden.

Naar buiten werd, blijkens een op 30 oktober 1956 door de Regering van de Sowjet-Unie uitgegeven verklaring, in deze kwestie de tot dan gevolgde koers voortgezet.

"Historische besluiten"

De bedoelde Verklaring van 30-10-1956 handelt "over de grondslagen van de ontwikkeling en de verdere versterking van vriendschap en samenwerking tussen de Sowjet-Unie en de andere socialistische staten".

De historische besluiten van het XXe Congres van de CPSU worden consequent uitgevoerd ter verdere versterking van de vriendschap en samenwerking tussen de socialistische landen "op de onwrikbare grondslag van het respecteren van de volledige souvereiniteit van iedere natie".

Nogmaals wordt in dit document de noodzaak onderschreven "van het ten volle rekening houden met de historie en de verschillende kenmerken van ieder land, dat zich op de weg van de opbouw van een nieuw leven heeft begeven".

De Sowjetregering achtte het urgent samen met de verdere socialistische staten de doelmatigheid te onderzoeken van een verder verblijf in de volksdemocratieën van de Sowjet-adviseurs t.w. technici, landbouwdeskundigen, geleerden, economische en militaire raadgevers.

De situatie in Hongarije

In Hongarije, waar de Russische legermacht op grond van het Pact van Warschau "op verzoek van de Hongaarse volksregering" was te hulp geroepen om de orde te herstellen, voegden zich, blijkens de Verklaring, bij de nader omschreven "gerechtvaardigde en progressieve beweging van het werkende volk".... "echter spoedig de krachten van de zwarte reactie en de contra-revolutie".... "teneinde de fundamenteën van de Volksdemocratie te ondermijnen en de oude orde van de kapitalisten en grootgrondbezitters te herstellen".

De Sowjet-Russische regering en het Sowjetbloc, aldus gaat het voort, betreuren het diep dat de ontwikkeling in Hongarije tot bloedvergieten heeft geleid. Het is, zo werd aan het einde gesteld, "thans de voornaamste en heilige plicht van het gehele Hongaarse werkende volk" de socialistische verworvenheden van volksdemocratisch Hongarije te verdedigen.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

HET 18e PARTIJCONGRES VAN DE CPN - Amsterdam 5, 6 en 7 OKTOBER 1956.

Vorbereiding.

Het besluit tot het bijeenroepen van het 18e CPN-congres werd genomen op de - langdurige - zitting van het partijbestuur van 23 t/m 25 juni 1956. Directe aanleiding tot dit besluit was de voor de CPN teleurstellende verkiezingsuitslag en de verdere doorwerking van de de-Stalinisatie. In het bijzonder de publicatie door het Amerikaanse State Departement van de geheime Chroestsjow-rede had in de CPN-gelieden grote beroering teweeggebracht. Bij het kiezen van de datum voor deze partijbestuurszitting was de CPN niet bijzonder gelukkig. Immers enige dagen later t.w. op 30 juni 1956 gaf het Centraal Comité van de CPSU - als eerste officiële reactie van de Sowjet-partij - de resolutie over de persoonsverheerlijking en de gevolgen daarvan uit.

Volgens de statuten moet eenmaal in de twee jaar een partijcongres worden gehouden. In de praktijk werd aan dit voorschrift niet strikt de hand gehouden en vonden de CPN-congressen veelal op een later tijdstip dan statutair voorgeschreven plaats. Waar het vorige (17e) congres in april 1955 werd gehouden, is het duidelijk dat de partijleiding voor het vervroegd bijeenroepen van het 18e congres een bijzonder dringende reden aanwezig achtte.

Discussiegrondslag.

Evenals bij vorige CPN-congressen ontwierp de partijleiding een discussiegrondslag, die - ditmaal niet in brochurevorm uitgegeven - in "De Waarheid" van 25 augustus werd gepubliceerd.

Een toelichting op deze discussiegrondslag werd gegeven in Maandoverzicht no. 7/8 - 1956. Daarheen moge ook worden verwezen voor wat betreft de voor het congres gehouden afdelingsvergaderingen en districtsconferenties.

Ontwerp-congresresolutie.

Op 2 oktober verscheen in "De Waarheid" een ontwerp-resolutie voor het congres - die in tegenstelling met de voornamelijk organisatorische inslag van de discussiegrondslag - een politieke strekking had. In deze resolutie, waarvan een korte samenvatting is gegeven in bijlage 1, wordt voortgeborduurd op het ontwerp-beginsel-program van 1952 waarin de Nederlandse weg naar het socialisme is aangegeven.

Discussiebijdragen in "De Waarheid".

Van de in "De Waarheid" - zoals gebruikelijk aan de vooravond van een congres - ingestelde discussierubriek, werd door een aantal min of meer bekende partijgenoten gebruik gemaakt. De meeste bijdragen hadden betrekking op de inwendige partij-organisatie of de uitvoering van het praktische partijwerk. Enige discussianten echter, behorende tot een groep intellectuelen, die zich ook op het congres roerden, gaven blijk van opvattingen betreffende de partijlijn en de ideologie, die afwijken van die gehuldigd door de partijleiding. Met name Sonja PRINS, redactiesecretaresse van "Politiek en Cultuur", ging in dit opzicht bijzonder ver. Zij meende dat het leninisme voor de communisten meer een zaak van praktische ervaringen, van taktiek

VERTROUWELIJK

en strategie moest zijn, dan een stelsel, een wereldbeschouwing en vroeg zich af waarom de communisten zich onnodig afbakenen door steeds maar te spreken over het marxisme-leninisme. Teveel was uit het oog verloren dat ook Nederlanders, bijv. GORTER, PANNEKOEK en H.ROLAND HOLST tot de wetenschap van het socialisme hadden bijgedragen.

Door de bejaarde, communistische Neerlandicus dr. J.A.N.KNUTTEL uit Leiden, werd zij naar aanleiding van haar verwarde, voor communistische oren ketterse uitspraken in "De Waarheid" terecht gewezen.

Door Leo KONING, lid van het secretariaat van de vereniging "Nederland - USSR", een partijgenoot die eertijds lid was geweest van het partijbestuur maar sindsdien in de partij op de achtergrond raakte, werd kririek uitgeoefend op Paul de GROOT. Hij wees erop dat de partij bij het benaderen van andersdenkenden dikwijls moeilijkheden ondervond, doordat zij zich aan voorspellingen waagde, zowel op economisch als politiek gebied, die achteraf niet bleken uit te komen. Als voorbeelden noemde hij de in 1950 gedane uitspraak, dat Nederland zich aan het begin van een nieuwe economische crisis zou bevinden en de in 1948 (door Paul de GROOT C.S.) gedane uitspraak, dat over 10 jaar de macht in Nederland in handen van het werkende volk zou zijn.

Henk HOOGEN STOEVENVELD meende dat ook in de Nederlandse partij onverdraagzaamheid, overdreven wantrouwen en sectarisme waren opgetreden. Dit had er toe geleid dat meningsverschillen niet op de normale wijze naar voren konden komen. Hij waarschuwde er voor dat het democratisch centralisme kan ontaarden in een onder alle omstandigheden voorop stellen van het gezag van het partijbestuur. Hoewel naar zijn mening de persoonsverheerlijking in de CPN nooit een grote rol had gespeeld was er wel een tijd geweest dat de Nederlandse communisten, naar het voorbeeld van de Sowjet-Unie, om de autoriteit van de partijleiding te onderstrepen, Paul de GROOT bij zijn verschijnen met langdurig handgeklap en het zingen van de Internationale hadden begroet. Dat lag de Nederlandse communisten niet erg. Hij meende dat De GROOT dit ook weinig op prijs gesteld had.

* * *

Verloop van het congres.

De openbare zittingen werden gehouden in Bellevue, Leidsekade; de avondzitting van 5-10-'56 in gebouw Frascati. De besloten zittingen vonden plaats in het partijgebouw "Felix Meritis", Keizersgracht 324.

Vrijdag 5 oktober 1956.

1e zitting
s'morgens
(openbaar)	- Openingswoord van Gerben WAGENAAR.
- Congresrede Paul de GROOT over de politieke toestand en de veranderingen in de Sowjet-Unie i.v.m. het XXe congres van de CPSU.
2e zitting
s'middags
(openbaar)	- Redevoering Henk HOEKSTRA over de werkwijze van de partij.
- Verkiezing van de congrescommissies.
- Begin discussies n.a.v. redevoeringen van De GROOT en HOEKSTRA.

- 3e zitting -

VERTROUWELIJK

3e zitting
s'avonds
(openbaar)

- Voortzetting discussies betr. redevoeringen van De GROOT en HOEKSTRA.

Zaterdag 6 oktober 1956.

4e zitting
s'morgens
(openbaar)

- Voortzetting en beëindiging discussies betr. redevoeringen De GROOT en HOEKSTRA.

5e zitting
s'middags
(openbaar)

- Beantwoording discussies n.a.v. redevoeringen De GROOT en HOEKSTRA, door laatst genoemde.
- Verslag amendementencommissie door Harry VERHEY. Voorstel inzake het laten vervallen van de discussiegrondslag. Korte discussie hierover.
- Verslag mandatencommissie.
- Bespreking beleid redactie "De Waarheid" door Marcus BAKKER.
- Begin discussie over de ontwerp-resolutie inzake "De Waarheid".

6e zitting
s'avonds
(besloten)

- Voortzetting discussies over "De Waarheid".

Zondag 7 oktober 1956.

7e zitting
s'morgens
(besloten)

- Begroetingstoespraken buitenlandse gasten.

8e zitting
s'middags
(besloten)

- Bespreking van de kandidaten voor partijbestuur.
- Verkiezing partijbestuur.

Een vergelijking van het hierboven geschetste verloop van het congres met de oorspronkelijk opgestelde agenda, laat zien dat de congresleiding over het algemeen de hand heeft gehouden aan de ontwerpagenda. Wel werd op de tweede congresdag de inleiding welke Cor GEUGJES zou houden over het zakelijk beleid van de directie van "De Waarheid" ingekrompen tot een gewone discussie-bijdrage.

Die zelfde dag werden bij de behandeling van de amendementen op de discussiegrondslag zgn. rookpauzes ingelast, terwijl het presidium naderhand te kennen gaf in tijdnood te zijn geraakt. Deze methode is de communisten niet vreemd en meestal maakt de leiding er gebruik van om te verhinderen dat voor de partij onwelgevallige zaken aan de orde worden gesteld. Zo ook hier. De partijleiding voelde blijkbaar niets voor uitvoerige discussies en zeker niet gevoerd door partijgenoten, die lijnrecht wilden ingaan tegen de opvattingen van de partijleiding omtrent de discussiegrondslag en de ingediende amendementen.

Stemming en sfeer.

Alhoewel de gedelegeerden dit congres met belangstelling tegemoet hebben gezien kan men niet zeggen dat de aanwezigen bijzonder geestdriftig waren. Weliswaar werden de inleidingen en discussies aandachtig gevolgd, maar het applaus dat elke discussiant kreeg, scheen meer

VERTROUWELIJK

voort te komen uit beleefdheid dan uit enthousiasme over het gebrachte. Aan het eind van het congres waren de aanwezigen murw vergaderd en een groot deel van hen was verheugd dat de slotzitting reeds om vijf uur ten einde was.

De indruk bestaat dat een aantal gedelegeerden over het gehalte van het congres in het geheel niet te spreken was en dat hun voornaamste bezwaar de rede van Paul de GROOT gold. Vermoedelijk hadden zij verwacht dat hij veel dieper zou zijn ingegaan op de politieke betekenis, internationaal gezien, van het XXe congres van de CPSU en dat hij ook de ideologische afwijkingen van Stalin - aan de hand van diens werken - niet onbesproken zou hebben gelaten.

Deze kritiek is kennelijk afkomstig van de meer intellectueel ingestelde gedelegeerden. De minder geletterde partijleden, waaruit de delegaties voor het overgrote deel bestonden, zijn het ongetwijfeld volledig eens geweest met de door de partijleiding gevolgde gedragslijn.

Bijzondere aandacht verdient het feit dat er op dit CPN-congres voor het eerst in de partijgeschiedenis, tegenstemmers waren. Een drietal partijgenoten kon zich niet neerleggen bij de door de amendementencommissie voorgestelde procedure van behandeling van de discussiegrondslag en de daarop ingediende amendementen. Zij stemden daarop tegen het door de amendementencommissie aan het congres voorgelegde "Besluit". (Zie ook het vermelde onder het hoofd - verslag amendementencommissie).

Rede van Paul de GROOT.

Kort samengevat komt hetgeen De GROOT te berde bracht op het volgende neer:

Internationale politieke situatie:

Dit 18e partijcongres was vervroegd bijeen geroepen om zich te beraden over de ingrijpende en verheugende gebeurtenissen op het internationaal-politieke vlak. Deze gebeurtenissen werden door hem vanuit de communistische gezichtshoek bekeken. Hoe gunstig deze evenementen ook zijn, de herbewapening van West-Duitsland en het verbod van de KPD zijn redenen voor voortdurende waakzaamheid.

Het congres zal o.a. een oordeel moeten uitspreken over de in zijn resolutie van 10 april 1956 neergelegde conclusie van het partijbestuur inzake de besluiten van het XXe congres van de CPSU. Hij handhaafde het standpunt, dat de door Stalin gemaakte fouten niet voortkomen uit het Sowjet-stelsel en dat de op deze uitgebrachte kritiek niet zijn verguizing betekende.

Onder deze kwestie diende nu echter een streep te worden gezet.

De verschillende wegen naar het socialisme..

Voortgezet moet echter worden de kritische bestudering van theoretische en politieke vraagstukken, in het bijzonder dat van de verschillende wegen naar het socialisme. Te dien aanzien moet het CPN-beginselprogramma van 1952 nader worden verwerkt en verduidelijkt. Het opnemen van contacten met de socialistische partij met als doel eenheid van actie voor het behoud van de vrede, moet thans ook in Nederland met dwingende kracht aan de orde worden gesteld. De mogelijkheden om zelfs maar tot een zakelijk gesprek met de PvdA te komen

zijn echter zeer groot.

De betekenis van de CPSU.

Hoewel de instelling juist is om niet kritiekloos te staan tegenover wat in de CPSU en de andere communistische partijen gebeurt, betekent dit niet dat de CPSU met deze andere partijen gelijk kan worden gesteld. De CPSU staat aan de spits van de internationale arbeidersbeweging, wat haar ervaringen, haar rol in het wereldgebeuren en vooral wat haar prestaties betreft.

De CPN moet ter verbetering van haar werk, rekening blijven houden met de werkmethodes van andere communistische partijen, doch daarnaast mogen de ervaringen van de Nederlandse arbeidersbeweging niet langer genegeerd worden. Ofschoon bepaalde organisatievormen in ons land veelal in dienst stonden van een reformistische politiek, betekent dat niet dat hiervan niet veel kan worden geleerd.

De politieke lijn van de CPN.

De voornaamste doelstelling van de CPN moet in de komende tijd - conform het beginselprogram van 1952 - zijn: het doorlopen van de eerste etappe van de weg naar het socialisme in de Nederlandse verhoudingen t.w. het herstel van de nationale zelfstandigheid door het terugdringen van de Amerikaanse overheersing. De huidige internationale toestand opent hiertoe reële mogelijkheden. Het streven naar nationale zelfstandigheid beweegt zich van het stadium van de propaganda naar dat van de concrete verwezenlijking.

De Amerikaanse overheersing is het meest voelbaar op twee punten: de bewapening en de buitenlandse handel.

De rol van Nederland zou er op gericht moeten zijn het eenzijdige karakter van de NAVO als een door de Verenigde Staten overheerste organisatie op te heffen en de NAVO te veranderen in een algemene organisatie ter garantie van de veiligheid en de soevereiniteit van alle Europese landen. Het Nederlandse bedrijfsleven moet zich niet langer neerleggen bij de Amerikaanse blokkade van de handel met het Oosten. Het herstel van de nationale zelfstandigheid is een levensvoorwaarde voor de nationale economie. Duidelijk is, dat thans meer dan ooit de strijd van de communisten voor de veiligheid, de welvaart en de toekomst van ons land samenvalt met de solidariteit van de CPN met de communistische en arbeiderspartijen in alle landen. Deze internationale solidariteit, die berust op de gemeenschappelijke trouw aan het marxisme-lenisme, zal door niemand kunnen worden verzwakt.

De binnenlandse toestand.

Het is te voorzien dat het komende jaar er een van grote economische, financiële en daarmee gepaard gaande ook van sociale spanningen zal zijn.

Als een nieuw element in de binnenlandse toestand is de koningskwestie aan de dag getreden. Uit de buitenlandse perscampagne treedt een streven van Amerikaanse en hiermede in ons land verbonden kringen aan het licht om de Koningin tot aftreden te bewegen ten gunste van Prinses Beatrix. Het is mogelijk dat als dit gebeurt Prins Bernhard, wiens (Amerikaanse) sympathieën bekend zijn een overwegende invloed zal krijgen. Omdat het Vorstenhuis tijdens de oorlog aan de goede kant stond, is het Koningschap op het ogenblik geen strijdvraag, die de hartstochten beweegt. Het staat te bezien of dit zo blijven zou als Koningin

Juliana gedwongen wordt af te treden. Dit zou immers niet anders kunnen worden gezien dan als een gevolg van buitenlandse inmenging met het doel het streven naar vrede en herstel van de zelfstandigheid van Nederland tegen te gaan.

Geen ideologische compromissen.

In de discussiegrondslag is misschien te veel de nadruk gelegd op de organisatorische vraagstukken. Men dient zich af te vragen waarom de partij in de uitvoering van haar politieke lijn, welke op zichzelf juist is, te kort schiet. Dit probleem verdient de grootste aandacht. De opportunistische taktiek van het naar de mond praten van de socialisten, het aanvaarden van ideologische compromissen en het verzwijgen van kritiek op de Amerikaanse elementen in de PvdA moet evenwel worden afgewezen, hoewel de grootste soepelheid gewenst is.

Aan de CPN blijft, als marxistisch-leninistische partij, een eigen taak voorbehouden. Aan de marxistische-leninistische beginselen mag niet geraakt worden. Terugwijken voor de druk van de tegenstanders en afbuiging naar de sociaal-democratische opvattingen kan niet worden toegestaan. Zij die van de juiste beginselen afgeweken zijn mogen evenwel niet worden afgeslacht, maar moeten van het foutieve van hun zienswijze overtuigd worden.

De positie van de EVC.

Het streven naar een fusie van de EVC met het NVV dient als passend in de strijd om de eenheid van de arbeidersklasse, krachtig door de partij bevorderd te worden.

Alle gepraat over een eenzijdige liquidatie van de EVC brengt evenwel schade aan de zaak van de eenheid toe.

Elke vernieuwing in de partij mag slechts na rijp beraad worden ingevoerd en alleen ten doel hebben het politieke denken in de partij te verlevendigen. In de komende tijd heeft de partij een beslissende rol te spelen. De communisten moeten daarbij bedenken dat zij geen stand zullen kunnen houden, wanneer ze niet hand in hand gaan met de communistische beweging in de gehele wereld en met de voorhoede daarvan, de CPSU.

* * *

Verkiezing en samenstelling congres-commissies.

De verkiezing van de congrescommissies t.w. het presidium, de kandidatenbesprekingscommissie, de amendementencommissie en de stemtelcommissie geschiedde als volgt:

In snel tempo maakte Gerben WAGENAAR de voordracht van leden voor deze commissies, zoals deze door de partijleiding opgesteld was, bekend. Daarna werd de gedelegeerden die met deze voordracht instemden, verzocht de groene mandaatkaarten op te steken.

Na deze stemronde der vóórstemmers - zo werd bekend gemaakt - konden de tegenstemmers op dezelfde wijze van hun niet accoord gaan met de voordracht blijk geven. Begrijpelijkerwijze wenste niemand het risico te lopen als enige tegenstemmer temidden van het congres te staan. Niemand stemde dus tegen, zodat de commissies conform de voordracht van de partijleiding met algemene stemmen verkozen werden verklaard.

De indruk bestaat dat de partijleiding alleen die partijgenoten in de diverse commissies liet opnemen, waarvan zij met zekerheid wist dat deze de partijlijn volledig zouden steunen.

Samenvatting van de rede van Henk HOEFSTRA.

De organisatie van de partij en de organisatie-principes.

De taak van het congres is een aantal hoofdlijnen uit te werken ten aanzien van de werkwijze en de structuur van de partij. De partij heeft met het ontwerpen van het beginselprogramma 1952 scheppende arbeid verricht inzake de politieke lijn van de partij. Dit is niet gebeurd wat betreft de organisatie en structuur van de partij.

Vooropgesteld dient te worden dat de CPN moet vasthouden aan de leninistische organisatiebeginselen t.w. het garanderen van de eenheid van ideologie op grondslag van het marxisme-leninisme, de erkenning van de noodzakelijkheid van één centrale leiding, kritiek en zelfkritiek en eenheid bij de uitvoering van democratisch genomen besluiten (democratisch centralisme). Het feit dat deze principes onaanvaardbaar zijn, wil niet zeggen dat de uitwerking en de toepassing ervan op een dogmatische en schematische wijze mag geschieden. Standaardisatie is uit den boze. De CPN heeft bij de opzet van haar partij-organisatie te weinig rekening gehouden met de Nederlandse omstandigheden en te veel gehandeld naar het schema van buitenlandse zusterpartijen. Dit leidde o.m. tot een overdreven centralisatie.

De positie van de partij-afdelingen.

Er bestaat een te grote afstand tussen het partijbestuur en de afdelingen. Er is in de partij een soort éénrichtings-verkeer van boven naar beneden en er is een onvoldoende verkeer in omgekeerde richting. Bij de uitvoering van de partijpolitiek is het onvermijdelijk dat de afdelingen zelfstandig onderzoeken welke toestanden er ter plaatse zijn. Het zelfstandig zijn van de afdelingen houdt echter niet in dat elke afdeling op zijn eigen houtje werkt en zijn eigen politieke lijn bepaalt. Dat zou anarchie betekenen. De partij-afdeling behoort de door het congres vastgestelde politiek uit te voeren en te werken onder leiding van het partijbestuur.

In aan aantal Amsterdamse partij-afdelingen zijn de partijgenoten naar aanleiding van het niet goed functioneren van bepaalde afdelingen tot de conclusie gekomen dat het nodig is om - zoals voorgesteld in de discussiegrondslag - het partij-apparaat te vereenvoudigen door samenvoeging van afdelingen.

Een communistische partij kan niet werken zonder leiding. De afdelingsbesturen in de CPN bestaan vaak alleen maar formeel. Het is niet goed alleen maar die partijgenoten als bestuurders te hebben, die tijd hebben om actief aan het partijwerk deel te nemen. Het is ook nodig in de besturen mensen op te nemen die grote invloed onder de bevolking hebben omdat ze werken in andere organisaties.

De bedrijfsafdelingen en de bedrijfskranten.

De partij is er niet in geslaagd om goed functionerende bedrijfsafdelingen op te richten. De gedachte echter om onmiddellijk over te gaan tot opheffing van de bedrijfsgroepen is onjuist. Men kan niets afschaffen voor men de zekerheid heeft er iets beters voor in de plaats te krijgen.

Het blijft noodzakelijk bedrijfskranten uit te geven, waarin gepoogd moet worden om de arbeiders voor te lichten over algemene en politieke vraagstukken. De mening van sommige partijgenoten dat de bedrijfskranten geheel afgestemd moeten zijn op de toestanden in het bedrijf zelf, lijkt niet juist. De belangenbehartiging in het bedrijf is een taak voor de vakbeweging.

Het contact tussen partijbestuur en de afdelingen.

Het is nodig dat de partijbestuurders meer naar de afdelingen gaan om in de ledenvergaderingen de partijpolitiek te bespreken en de toepassing daarvan, rekening houdende met de plaatselijke bijzonderheden, te bevorderen.

De partijraad, het partijbestuur en de districtsbesturen.

Er is maar één algemene leiding in de partij en dat is het partijbestuur. Met de in de discussiegrondslag voorgestelde partijraad is niet bedoeld een tweede centrale instantie te scheppen. De opzet van de partijraad is een orgaan te vormen, waarin op zo snel mogelijke wijze - met vertegenwoordigers van de districten en op ander gebied, bijv. in de massa-organisaties, werkzame partijgenoten - beraadslaagd kan worden over het landelijke, propagandistische en organisatorische werk.

De opvatting dat in de samenstelling van het partijbestuur ook het vertegenwoordigd-zijn van de verschillende districten tot uitdrukking moet komen, is onjuist. Het partijbestuur heeft als centrale leiding tot taak de congresbesluiten uit te voeren en de partijpolitiek en organisatorisch te leiden. Daarom moeten de bekwaamste partijgenoten er zitting in hebben en mag het vertegenwoordigingselement er geen rol in spelen. Het partijbestuur zal vaker bijeen dienen te komen dan tot nu toe het geval was en het zal kleiner kunnen zijn. Ook de werkmethode van het partijbestuur dient te worden vereenvoudigd. Het dagelijks bestuur kan worden gevormd door een aantal partijbestuursleden die direct verantwoordelijk worden gesteld voor de uitvoering van de besluiten. Het is dan niet nodig partijbureaux te handhaven, die thans deze uitvoering ter hand nemen en ook het partijsecretariaat, dat de veel tijd-vergende behandeling van allerlei hangende zaken was toegewezen, zal kunnen worden opgeheven. Een en ander zal een einde maken aan allerlei verwarrende instructies van verschillende instanties en bureaux in de partij.

In plaats van een doorgeef-centrale van instructies moeten de districtsbesturen worden tot coördinatie-organen van de activiteiten in het district. Zij zullen dan ook kleiner kunnen zijn.

Definitieve organisatievormen kunnen echter eerst worden ingevoerd door middel van nieuwe statuten, die op het volgende congres goedgekeurd moeten worden.

De reacties in de partij n.a.v. de Stalin-kwestie.

Allereerst moet duidelijk worden uitgesproken dat het XXe congres van de CPSU zich niet uitsluitend heeft beziggehouden met de Stalin-kwestie. Erkend moet echter worden dat tijdens de hetze-campagne van de partij-vijanden i.v.m. de Stalin-kwestie, ook een aantal gebreken in de partij aan het licht is getreden. Deze gebreken moeten nauwkeurig worden onderzocht, omdat ze zonder twijfel ook in het verleden

van invloed zijn geweest op het werk in de partij. Er waren partijgenoten die zich wankelmoedig toonden tegenover de vijandelijke campagne en er waren er zelfs die na de kritiek op Stalin beschaamd meenden, dat de partij er beter het stilzwijgen toe kon doen. Zij vergaten dat de CPN zich voor niemand behoeft te schamen.

In de discussiegrondslag is ontkend, dat in de CPN onrechtmatigheden jegens afzonderlijke personen hebben plaats gevonden. Dit heeft betrekking op het werk van het partijbestuur. In verschillende partij-afdelingen zijn wel dergelijke onrechtmatigheden voorgekomen. Het partijbestuur zal deze kwestie moeten recht zetten.

Het is onjuist de kritiek in de Sowjet-Unie op de persoonsverheerlijking van Stalin automatisch op de CPN toe te passen. In de collectieve leidingen - die er in de CPN altijd bestonden - hebben de leiders een belangrijke taak in de opvoeding van het collectief en in het leiden van de strijd.

Waakzaam blijven.

Uit het feit dat Stalin een te grote vrees voor spionnen bezat, kan niet worden afgeleid dat de CPN het met het betrachten van de waakzaamheid ook wat kalmer aan zou kunnen doen. Niet vergeten mag worden dat in de nieuwe begroting de post voor de BVD wederom verhoogd is. Er bestaat dus geen reden tot verslapping van de waakzaamheid.

De leidende taak van de communistische partij.

Bij de discussie over de Stalin-kwestie waren er partijgenoten die meenden, dat de in de communistische partijen aan de dag getreden gebreken aanleiding moesten zijn tot het prijsgeven van de leninistische partijbeginselen. Zij betoogden feitelijk, dat de CPN een sociaal-democratische partij zou moeten worden. Deze partijgenoten vergeten, dat de partij bij het streven naar de eenheid van de arbeidersklasse en bij het vormen van een bondgenootschap van alle anti-Amerikaans ingestelde krachten in Nederland, haar eigen rol moet spelen. De communistische partij - de enige die als inspirator kan optreden - zal haar leidende rol pas kunnen vervullen als zij ideologisch en organisatorisch een hechte eenheid vormt. De partij zal hierbij de strijd tegen burgerlijke en reformistische opvattingen niet mogen schuwen.

Vrijheid naar communistische opvatting.

In de communistische partij bestaat vrijheid van kritiek en meeneingsuiting. Maar de communisten ontzeggen ieder de vrijheid om binnen de partij de ideologische of organisatorische principes aan te vallen of te ondermijnen. Ondanks uiteenlopende meningen over vele problemen is het mogelijk en ook beslist noodzakelijk, dat binnen de partij een gemeenschappelijk ideologisch standpunt wordt ingenomen en dat de politieke lijn eensgezind wordt uitgevoerd.

Discussies n.a.v. discussiegrondslag, ontwerp-resolutie en inleidingen
De GROOT en HOEKSTRA. - Beantwoording door Henk HOEKSTRA.

Aan de discussie namen 39 personen deel waarvan 5 leden van het partijbestuur t.w. F. BARUCH, G. GEELHOED, W. van 't SCHIP, F. REUTER en Th. de VRIES. Behalve de rede van laatstgenoemde (zie onder) had de discussie niet veel te betekenen.

Vermeldenswaard zijn enkele oppositionele geluiden over de Stalinkwestie van Eveline TUYNMAN (18-2-'25) en Hendrik J. HOGEN STOEVENBELT (6-2-'13). Ook de in 1953 naar aanleiding van het artsproces van Stalin uitgestoten en in 1956 weer gerehabiliteerde arts dr. B. POLAK, die thans 1e Kamerlid is, liet zwakke woorden van kritiek horen.

De discussie ging in hoofdzaak over de volgende punten:

1e. De de-Stalinisatie.

De meeste discussianten verklaarden zich een met de opvatting dat er definitief een streep gezet moest worden onder de kwestie-Stalin. Enkele sprekers wezen op mogelijke gevaren van persoonsverheerlijking in de CPN. - Zij meenden dat men te veel uit gaat van de gedachte : wij zijn van smetten vrij. Ook wees men er op dat de resolutie van het partijbestuur van 10 april 1956 (partij zal zich onthouden van beoordeling van welke zich aan waarneming onttrekken) in strijd is met het in de discussiegrondslag gestelde t.a.v. resolutie van het Centrale Comité van de CPSU van 30 juni jl. over de oorzaken van de persoonsverheerlijking. Er zijn er nog duizenden, zo werd opgemerkt, die niet bevredigd zijn.

2e. Het opheffen van de bedrijfsafdelingen en samenvoegen van afdelingen.

Velen uitten zich voor het opheffen van de bedrijfsafdelingen - zij zijn in Brabant dood - en in Utrecht en bij de Hoogovens zijn zij niet levensvatbaar gebleken.

Enkele discussianten verklaarden zich daarentegen voor instandhouding van de bedrijfsafdelingen: "Het enige terrein, waar gesprek met andersdenkenden mogelijk is". Bij Wilton-Feyenoord leverden zij zeer goede resultaten op.

Geregeld omringeling contact van communistische arbeiders in het zelfde bedrijf achtte men noodzakelijk.

Bij samenvoegen afdelingen moet rekening gehouden worden met plaatselijke omstandigheden.

3e. Samenwerking met andere organisaties.

Sterke nadruk werd gelegd op samenwerken met NVV; in de mijnstreek werd dit zeer goed mogelijk geacht en eveneens in onderwijskringen.

Het werk in burgerlijke organisaties is noodzakelijk; daarin echter geen communistische propaganda voeren maar voor de eigen belangen van de organisatie opkomen. We moeten de taal van het volk leren spreken. De houding van de partij maakt contact vaak moeilijk.

4e. Landbouw.

Een vrij groot aantal discussianten bepleitte grotere aandacht voor het platteland, niet alleen voor de landarbeiders maar voor alle categorieën.

Door onjuiste crisisvoorspellingen heeft de partij zich van de tuinders vervreemd.

De Waarheid zal zich ook meer met plattelandsproblemen moeten bezighouden.

Door goede voorlichting dient te worden voorkomen dat arbeiders en

agrariërs tegen elkaar worden uitgespeeld.

5e. Diversen.

De instemming met de buitenlandse politiek wordt niet alleen bepaald door onze solidariteit, maar ook door zorg voor welzijn van eigen vaderland.

In partij bestaat ruime gelegenheid tot persoonlijk denken - echter op grondslag van het democratisch-centralisme. Een instructie-orgaan voor gementeraadsleden is nodig. Volgens een afgevaardigde was het congres onvoldoende voorbereid er had een behoorlijke beschrijvingsbrief moeten verschijnen.

Ook al is de politieke lijn juist, de uitvoering ervan is vaak gebrekkig. De agressieve toon van Marcus BAKKER in "De Waarheid" keurde een discussiant scherp af. Een afgevaardigde uitte felle kritiek op Paul de GROOT - diens toon is afstotend - Hij wordt te veel op een voetstuk geplaatst, is nooit op zijn plaats in de 2e Kamer. Zijn toon tegen de intellectuelen is te scherp.

Een uitvoerige discussiebijdrage over de positie van de kunstenaars en intellectuelen in de communistische partij gaf Theun de VRIES.

Zijn rede, die qua inhoud en voordracht ver boven het peil van de andere bijdragen uitstak, was kennelijk gericht tegen de oppositie van een aantal intellectuelen die nog allerminst door de hele gang van zaken m.b.t. de Stalinkwestie bevredigd zijn.

Hier volgt een korte samenvatting van zijn betoog:

Een groep partijleden, kunstenaars en intellectuelen heeft - mede naar aanleiding van het XXe congres van de CPSU - zich beraaden over hun positie. Hun conclusie was, dat de gezonde toepassing van het marxisme - leninisme is hersteld, ook in de kunst. De nuchteren onder hen hebben zich overigens nooit bijzonder druk gemaakt om de straffe teugels welke de kunstenaars en het intellect - vooral in de laatste periode van Stalin's leven - in de S.U. zijn aangelegd.

De opvattingen van Andrej ZJDANOW over de kunst en de wetenschap zijn gelukkig in ons land nooit populair geworden, hoewel sommigen hebben gemeend, dat e.e.a. klakkeloos zou kunnen worden overgenomen. Het XXe congres heeft duidelijk gemaakt, dat de waarheid één ziel, maar vele aangezichten heeft. De vrijheid van de kunstenaar ligt in het marxisme opgesloten. In de laatste periode van Stalin's leven heeft men in de Sowjet-Unie geprobeerd de kunstenaars voor te schrijven hoe zij moeten werken. Het XXe congres heeft daaraan een einde gemaakt. Het marxisme houdt voor de kunstenaar en de intellectueel in dat zij hun werk bewust, op grond van veroverd inzicht en in solidariteit met het werkende volk, zullen verrichten.

De ontwerp-resolutie voor het congres legt ons een grondplan voor om de misère van de Amerikaanse overheersing te verkorten en uit te bannen. Zij formuleert de gevoelens van gramschap, onbehagen, schaamte en gekrenkte nationale trots, de gevoelens van hen - o.w. de kunstenaars - die de uitverkoop van Nederlandse belangen waarnemen.

De communistische partij vraagt aan de kunstenaars en intellectuelen door hun werken deel te nemen aan de strijd voor de Nederlandse zelfstandigheid, omdat zij dat niet kan eisen. Maar wanneer de kunstenaars en intellectuelen bewegings- en scheppingsvrijheid eisen, mag de partij van hen vragen, dat zij die vrijheid als socialisten gebruiken. Er zijn kwade opmerkingen gemaakt over verstarring van het culturele leven in de SU, maar men is daar geslaagd orde op zaken te stellen en de tekortkomingen te overwinnen.

Beter is het, over eigen nationale problemen te spreken. Over onze gebrekkige kunstacademies, de universiteiten die op kreperen staan en over het feit, dat de arbeidersklasse nog altijd maar een paar procent van de studenten leveren mag. Over de vernederende kunstenaarssteun, de compensatie -ellende en de literaire tijdschriften, die alleen kunnen voortkwijnen door de gegeven subsidiefiooi. Laat ons tegenover de burgerlijke kunst de socialistische stellen, die meesterschap met strijdbaarheid en menselijkheid wil verbinden.

De geweldige betekenis van het marxisme-leninisme als ideologie is, dat het geen vaagheid, verwarring of neerslachtigheid in de hoofden kweekt maar begrip voor de structuur en de beweging van de werkelijkheid, waarin wij leven. Daarom zijn de communistische kunstenaars en intellectuelen bevoorrechte mensen.

Met de door het marxisme gewonnen gedachtenklarheid richt het werk van de communistische kunstenaar en intellectueel zich op vernieuwing van Nederland en de Nederlandse mens, op zijn vrijmaking in democratische zin. Zij staan achter de besluiten en opvattingen van dit congres, opdat ons vaderland, Nederland, er beter van worde.

* * *

Beantwoording van de discussies door Henk HOEKSTRA.

Er zijn in de discussies opmerkingen gemaakt, waarmede de partijleiding het niet eens kan zijn. Vertrouwd mag worden dat de congressisten deze zelf zullen onderkennen, zodat het niet nodig is hier verder op in te gaan. Enkele discussianten hebben gesteld dat de uitspraak van de partijleiding in de discussiegrondslag - de resolutie van het CC-CPSU van 30-6-'56 geeft een juiste en bevredigende analyse van de oorzaken en de gevolgen van de persoonsverheerlijking - zich niet verdraagt met de stellingname in de resolutie van 10-4-'56, waarin verklaard wordt dat de CPN geen stelling zal nemen t.a.v. interne zaken in andere landen die aan de beoordeling ontsnappen. Deze partijgenoten vergeten dat in de resolutie van de CPSU een principiële analyse van de oorzaken van de persoonsverheerlijking wordt gegeven en dat de partij daar wel degelijk een oordeel over moet uitspreken. Zij doen afbreuk aan de geslotenheid van het front met de CPSU tegen de vijanden van het socialisme.

Gezien de veelheid van inzichten omtrent de verbetering van de partij-organisatie is het niet nuttig dat het congres reeds definitieve besluiten neemt. Gewaarschuwd moet worden tegen verzwakking van het werk van de communisten in de bedrijven.

* * *

Verslag amendementencommissie door Harry VERHEY, discussie, stemming over de ontwerp-resolutie en congresbesluit.

Taak commissie.

De amendementencommissie had tot taak het uitbrengen van advies aan het congres over de amendementen op de discussiegrondslag door de partijafdelingen rechtstreeks bij het partijbestuur ingediend naar aanleiding van een rondschrijven van de partijleiding van begin augustus 1956. Voorts het behandelen van voorstellen n.a.v. de op 2 oktober 1956 in "De Waarheid" gepubliceerde ontwerp-politieke-resolutie,

- welke -

welke voorstellen voor of tijdens het congres door de afgevaardigden waren ingediend.

Het werk van de commissie leidde tot een zgn. "Voorstel amendementencommissie". Hierin wordt het congres verzocht enkele ondergeschikte redactionele wijzigingen aan te brengen in de ontwerp-politieke resolutie en daaraan toe te voegen de alinea: "Het partijbestuur zal de definitieve uitwerking van ons beginselprogramma in de geest van de resolutie ter hand nemen". Voorts kwam de commissie tot de opstelling van een zgn. "Besluit" (zie bijlage 2) dat aan het congres werd voorgelegd. Daarin wordt een goedkeurend oordeel uitgesproken over de strekking van de resolutie van het CC-CPSU van 30-6-'56 inzake de persoonsverheerlijking en wordt het partijbestuur gemachtigd tot het nemen van voorlopige maatregelen op het gebied van de partijorganisatie.

Het partijbestuur wordt verder in het "Besluit" opgedragen nieuwe partijstatuten op te stellen en deze aan het volgende partijcongres voor te leggen om langs die weg tot definitieve wijzigingen in de partijorganisatie te geraken.

Behandeling van het verslag van de commissie in het congres.

Op de middagzitting van de tweede congresdag deed Harry VERHEY een kort verslag van de werkzaamheden van de commissie. Hierbij deelde hij mede, dat de op het congres geuite kritiek op het niet toezenden van een zgn. beschrijvingsbrief werd aanvaard. Voorts maakte hij bekend, dat de commissie de amendementen, die op de discussiegrondslag waren ingediend, niet in behandeling had genomen, omdat dit document bij de aanvang van het congres feitelijk als vervallen moest worden beschouwd. Het was de commissie verder gebleken, dat er enige amendementen waren ingediend, die blijk gaven van onvoldoende vertrouwen in de ontwikkeling van de Sowjet-Unie na het XXe congres van de CPSU.

De voorstellen betreffende de reorganisatie van de CPN stelde de commissie voor in handen te stellen van het nieuwe partijbestuur.

De commissie was van mening, dat dit in de tekst van het zgn. "Besluit" lag opgesloten.

VERHEY liet tenslotte uitkomen, dat het - inmiddels op stencil gebrachte - aan de congresgangers uitgereikte "Besluit" en het "voorstel amendementencommissie" een ieders instemming konden hebben.

Vervolgens stelde Henk GORTZAK voor om het congresbesluit en de volgens de zienswijze van de commissie geamendeerde ontwerp-politieke resolutie in stemming te brengen.

De vergadering kreeg hierna een rommelig karakter. Eveline TUYNMAN gaf te kennen haar stem tegen het "Besluit" te willen motiveren. Hierop nam Jaap BRANDENBURG het woord. Hij verklaarde, dat het in strijd met de communistische opvattingen omtrent de democratie is om op zulk een moment de discussie nog eens te openen. De aan de orde zijnde punten waren van alle kanten door de gehele partij bekeken en verder diende men vertrouwen te stellen in de door het congres zelf gekozen amendementencommissie. Het ging er, aldus BRANDENBURG, nu alleen nog om te stemmen over wat aan de orde was gesteld.

Henk HOOGEN STOEVENBELT zei, dat hij tegen het besluit zou stemmen omdat hij het niet eens was met het eerste gedeelte. Jules de LEEUWE was dezelfde mening toegedaan, doch verklaarde toch vóór te zullen stemmen.

TUYNMAN, HOOGEN STOEVENBELT en De LEEUWE verklaarden eensgezind, dat zij het niet eens waren met het in het "Besluit" uitgesproken oordeel, dat de resolutie van het CC-CPSU van 30-6-'56 als een juiste en bevredigende analyse van de oorzaken en de gevolgen van de persoonsverheerlijking kon worden gezien.

Stemming over resolutie en besluit.

Het congres geraakte door de heftige discussie steeds meer in verwarring. Eveline TUYNMAN, die krachtig opponeerde tegen GORTZAK's voorstel om tot stemming over te gaan werd afgehamerd. Vele congresgangers begrepen niet waarvoor nu eigenlijk precies gestemd moest worden. Door het herhaaldelijk onderbreken van de vergadering was het congres tenslotte zo murw gemaakt, dat het uiteindelijk niet veel moeite kostte om de goedkeuring van het congres-"besluit" en de ontwerp-resolutie te verkrijgen. Resultaat van de door het opsteken van de mandaatkaarten plaatsvindende stemming was een met algemene stemmen goedkeuren van de ontwerp-resolutie en van het voorstel de discussiegrondslag als vervallen te beschouwen. Voorts het met drie stemmen tegen - Eveline TUYNMAN (8-2-'25), Henk HOOGEN STOEVENBELT (6-12-'13) en G. de WIT (alias van Gerrit te KRONNIE; 20-6-'18) - aannemen van het zgn. "Besluit".

In dit tegenstemmen - een voor een CPN-congres uniek gebeuren - kan men een zekere bezorgdheid omtrent mogelijke herhalingen van de persoonsverheerlijking en de aantasting van de democratie in de communistische wereld tot uitdrukking zien gebracht.

Inleiding over het beleid van de redactie van "De Waarheid" door Marcus BAKKER - discussie en beantwoording.

Inleiding Marcus BAKKER.

De hoofdredacteur van "De Waarheid" beperkte zich in zijn inleiding over het redactionele beleid van het partijblad tot het opsommen van een aantal tekorten en gaf verder een toelichting op de vooraf aan de congresgangers uitgereikte "ontwerpresolutie" over "De Waarheid". BAKKER zei, dat er nog wel het een en ander aan de inhoud van de krant schort inzake de berichtgeving over militaire aangelegenheden en de kwalijke praktijken van de B.V.D. Meer aandacht zal worden besteed aan plaatselijk- en sportnieuws en de vrouwenrubriek. "De Waarheid" heeft in de eerste plaats een politieke taak. De krant moet daarom altijd een strijdbaar karakter behouden.

Ontwerpresolutie over "De Waarheid".

In de ontwerp-resolutie over "De Waarheid" wordt de meeste nadruk gelegd juist op deze hoofdtaak van de partijkrant. "De Waarheid" dient volgens deze resolutie onverpoosd op te komen voor de eenheid in de vakbeweging, waarbij vermeden moet worden de indruk te vestigen dat zij de eenzijdige propagandist zou zijn voor één bepaalde vakbeweging. (men leze: de EVC). Duidelijk moet blijken, dat de partijkrant strijdt voor de belangen van alle arbeiders, hoe deze ook georganiseerd zijn.

"De Waarheid" moet een werkelijk VOLKSdagblad worden. De krant moet zo geredigeerd worden, dat deze in staat is de meest verschillende categorieën van lezers te boeien en te inspireren. Het ernstige feit doet zich voor, dat niet beschikt kan worden over voldoende gezaghebbende medewerkers en nieuwsbronnen.

De ontwerp-resolutie eindigt met de zinsnede: De hoofdredacteur
- krijgt -

krijgt de opdracht de werkwijze van de redactie te bezien en alle maatregelen te nemen die nodig zijn om de aanwijzingen van deze resolutie uit te voeren .

Discussie.

Alle discussies naar aanleiding van BAKKER's inleiding over de krant werden met uitzondering van die van Gerard MAAS gehouden in de eerste besloten zitting van het congres.

Gezien de inhoud van de ontwerp-resolutie over "De Waarheid" en de inleiding van Marcus BAKKER lijkt het weinig waarschijnlijk dat bij de discussie nieuwe gezichtspunten aan de dag zijn getreden. Uit BAKKERS herverkiezing tot lid van het partijbestuur en zijn aanblijven als hoofdredacteur van "De Waarheid" kan worden afgeleid, dat de op het congres geuite kritiek t.a.v. zijn persoon niet de instemming heeft van de partijleiding.

Het congres riep de partij op deel te nemen aan een nieuwe werfcampagne voor abonnè's op "De Waarheid", t.w. 2500 nieuwe lezers vóór 1-2-'57, alsmede de omzet van colportage-kranten te verhogen.

Verslag van de candidatencommissie en bespreking van de kandidaten voor het partijbestuur.

De werkzaamheden van de candidatencommissie en de bespreking van de kandidaten voor het partijbestuur door de gedelegeerden geschieden in een besloten zitting. Naar verluidt is op deze zitting door enkele gedelegeerden soms lang niet malse kritiek uitgeoefend op Marcus BAKKER en heeft Paul de GROOT naar vorengebracht dat het in zijn bedoeling ligt zich enigermate uit de directe en dagelijkse leiding van de partij terug te trekken.

* * *

Verkiezing en samenstelling van het partijbestuur.

De uitslag van de verkiezing voor het nieuwe partijbestuur, welke plaats vond in de avondzitting van 7 oktober 1956, werd zoals gebruikelijk op het congres zelf niet meer bekend gemaakt. In tegenstelling met het vorige partijcongres toen de samenstelling van het nieuwe partijbestuur eerst na circa veertien dagen werd medegedeeld, vond ditmaal reeds de volgende dag de publicatie van de volledige samenstelling in "De Waarheid" plaats.

Het nieuwe partijbestuur is kennelijk geheel conform de voordracht van de candidatencommissie i.c. van de aftredende partijleiding verkozen.

In bijlage 3 is een overzicht gegeven van het partijbestuur in zijn nieuwe samenstelling. Hierbij kan nog het volgende worden aangekend.

Met uitzondering van L. van TURNHOUT, politiek secretaris district Twenthe, maakten alle thans gekozenen deel uit van het in 1955 verkozen partijbestuur, dat met inbegrip, van de 8 zgn. plaatsvervangende, niet-stemgerechtigde leden uit 54 personen bestond. Het systeem van plaatsvervangende en zgn. "volle" leden, schijnt te zijn verlaten. Uit het feit dat door de verkleining van het partijbestuur tot 31 leden, 24 partijgenoten niet in het partijbestuur terugkeren, valt wat hun positie

in de partij betreft, geen conclusie te trekken. In het algemeen zal de niet-gekozenen geen figuren van het eerste plan. Van hen kunnen genoemd worden:

Gerard GEELHOED, medewerker van het secretariaat voor pers en propaganda, belast met propagandazaken; Wim HULST, secretaris van de Vereniging "Nederland-USSR"; Jan van SEGGELEN, directeur van de communistische uitgeverij en boekhandel "Pegasus". Aan het feit dat het aantal vrouwelijke leden van het partijbestuur van 8 tot 2 is teruggelopen, behoeft geen bijzondere betekenis te worden gehecht.

* * *

Buitenlandse afgevaardigden.

Op het congres waren ditmaal vrij veel buitenlanders aanwezig. Zo werden er delegaties opgemerkt uit België, Engeland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland.

Voor het eerst was ook een tweetal gasten uit een land achter het IJzeren Gordijn t.w. uit Hongarije aanwezig. Eén van hen Jozef MEKIS - tijdens zijn bezoek aan het congres - lid van het Politbureau van de Hongaarse Werkerspartij en vice-ministerpresident van Hongarije, hield een toespraak tot het congres. Volgens het verslag in "De Waarheid" van 10 oktober j.l. bracht hij naar voren, dat zijn delegatie het verslag van het partijbestuur der CPN aan het congres, het referaat over de organisatie en het daarop volgend debat met belangstelling had gevolgd. Zij hadden de overtuiging gekregen, dat de Nederlandse communistische partij zich op grond van een grondige ontleding van de buiten- en binnenlandse toestand, met inachtneming van de eigen kenmerken van Nederland, inspannt een vreedzame koers naar het socialisme uit te werken. Intussen is bekend geworden dat genoemde MEKIS op 23 oktober, bij de wijzigingen in partij en regering van Hongarije bij het weer naar voren komen van Imre Nagy, uit het Politbureau van de Hongaarse Werkerspartij is gestoten. Mogelijk is hij na de bloedige onderdrukking van het Hongaarse verzet door het Sowjet-leger op 4 november 1956 en het aan de macht komen van Janos Kadar thans weer in het Politbureau teruggekeerd.

Volgens het orgaan van de Luxemburgse communistische partij (van 9 oktober 1956), de "Zeitung vum Utzeburger Volk", woonden Emile Georges en Carlo Spanier namens deze partij het congres bij.

Als secretaris van de communistische bedrijfsgroep op de fabriek waar hij werkzaam is wijdde eerst genoemde bijzondere aandacht aan het bedrijfswerk.

De "Rode Vaan" van 8-10-'56, het dagblad van de Belgische communistische partij, berichtte dat zijn verslaggever Arnold van Dam op het CPN-partijcongres aanwezig was.

Van de landen die geen vertegenwoordigers zonden, werden op het congres begroetingstelegrammen en brieven voorgelezen. Al naar gelang het land van herkomst werden deze met meer of minder enthousiasme door de aanwezigen aangehoord.

Niet toegelaten vreemdelingen.

Van de volgende personen werd voorts bekend dat zij het voor-nemen hadden het congres bij te wonen. De aangevraagde visa werden hun echter geweigerd.

- Bulgarije: Kiril DRAMALEV, ex-gezant te Warschau.
- Roemenië: Constantin SCARLAT, lid van het centraal comité van de Roemeense communistische arbeiders partij en Traian SETMARU; journalist.
- Sowjet-Unie: Marc MITINE, geboren 1901 te Jitomir, sinds 1939 lid van het CC-CPSU; journalist en lid van de Academie van Wetenschappen; leidende figuur in de Vereniging tot propagering van Politieke Wetenschappelijke Kennis (in de plaats getreden voor de opgeheven zgn. Godlozenbeweging), voorheen redacteur van de Kominformkrant.
Ir. Ivan MARTCHENKO, geboren te Briansk 1908; lid van het CC-CPSU; 2e secretaris van de stadsafdeling Moskou van de CPSU.
Alexandra ZATSEPILOWA, geboren 1920 te Ouviaz, tolk.

Tijdens de op 6 oktober door Henk GORTZAK gepresideerde openbare congresszitting las deze een telegram voor afkomstig van de Sowjet-delegatie. In dit telegram deelden de Russen mede, dat ze het congres niet konden bijwonen aangezien hun de vereiste visa waren geweigerd. GORTZAK hield daarop een felle rede over de boosaardigheid van Romme, de onderdrukking van de democratische vrijheid in Nederland en de solidariteit met de Sowjet-Unie.

* * *

De betekenis van het 18e partijcongres.

Het 18e CPN-congres heeft, ondanks alle drukte die er zoals gebruikelijk in de partij aan vooraf ging, in feite weinig opgeleverd. Men zou er gevoegelijk het bekende motto van veel beloven en weinig geven op van toepassing kunnen verklaren.

Een realisatie van de in de discussiegrondslag voorgestelde wijzigingen in de partij-organisatie ligt niet in het nabije verschiep. In feite is het organisatie-probleem door middel van een congresbesluit naar de ijskast verwezen. Het is in verband hiermede weinig waarschijnlijk dat op korte termijn ingrijpende wijzigingen in de partij-organisatie, zoals de opheffing van de bedrijfsafdelingen en de instelling van een partijraad, zullen plaats vinden.

De partijleiding zal zich mogelijk beperken tot ingrepen van geringere orde, bijv. de samenvoeging van afdelingen, het opheffen van de partijbureaux en het partijsecretariaat en de verkleining van de districtsbesturen. Het nieuwe partijbestuur is reeds van 54 op 31 leden teruggebracht.

Op de gedachten omtrent de opheffing van de nevenorganisaties (in eerste instantie de EVC) schijnt de partijleiding voorlopig te zijn teruggekomen. Het alleen al voeren van gesprekken hierover, die nota bene in augustus nog door de partijleiding werden gestimuleerd, werd door Paul de GROOT op het congres als schadelijk aangemerkt.

Het probleem van de politieke lijn van de partij is door het congres - conform de op 2 oktober gepubliceerde ontwerp-politieke-resolutie - meer op de voorgrond geplaatst. Aan het partijbestuur werd opdracht gegeven het beginselprogramma van 1952, dat nog steeds in een ontwerp-stadium verkeert, thans definitief uit te werken.

- Ondanks -

Ondanks de oppositie in de partij, voornamelijk van een kleine groep intellectuelen, tegen de wijze waarop de partijleiding zich van de Stalin-zaak wil afmaken, heeft het partijbestuur zijn visie doorgezet dat onder deze kwestie nu een streep moet worden gezet. De partijleiding liet het congres - na een verwarde bespreking van de op de discussiegrondslag ingediende amendementen - de uitspraak doen, dat het - instemmend met de stellingname van het partijbestuur inzake het XXe congres van de CPSU - zich volledig solidair verklaart met de resolutie van het Centraal Comité van de CPSU van 30 juni 1956 en dat het dit document als een juiste en bevredigende analyse van de oorzaken en de gevolgen van de persoonsverheerlijking beschouwt. Het is duidelijk dat, vooral gezien de huidige ontwikkeling in Polen en Hongarije, het bepalen van het moment waarop de Stalin-affaire wordt afgesloten zeker niet tot de competentie van de CPN-leiding kan worden gerekend.

De CPN-leiding stelde eind augustus door middel van de discussiegrondslag het organisatie-probleem aan de orde. Aan de vooravond van het congres vond zij het noodzakelijk door het uitgeven van de ontwerp-politieke-resolutie nadrukkelijk de aandacht te vestigen op het vraagstuk van de politieke lijn. Bij het zoeken naar een antwoord op de vraag waarom zulks geschiedde, kan het feit van betekenis zijn, dat Paul de GROOT - volgens een bericht in l'Humanité - in begin september 1956 aanwezig was op het feest van dit orgaan van de Franse communistische partij, te Parijs en aldaar waarschijnlijk met vooraanstaande Franse partijgenoten van gedachten gewisseld heeft. Daarbij zijn mogelijk ook de veranderingen in de partij-organisatie aan de orde gebracht. Gezien de nogal conservatieve opvattingen van de Franse partij inzake organisatorische vraagstukken is het niet uitgesloten, dat van Franse zijde bezwaar is geopperd tegen de opheffing van de bedrijfsafdelingen en de instelling van een partij-raad.

Een dergelijk lichaam zou - bestaande naast het partijbestuur - strijdig kunnen zijn met de communistische opvattingen omtrent het bezitten van één centrale leiding.

De door het congres aangenomen politieke resolutie maakt duidelijk dat de CPN een vergaande soepelheid zal blijven betonen bij het leggen van contacten met andersdenkenden. De partij zal daarbij echter onverkort vasthouden aan de ideologische beginselen van het communisme t.w. het marxisme-leninisme en aan de leninistische organisatiebeginselen zoals deze o.m. tot uiting komen in het democratisch centralisme.

De de-Stalinisatie, door de CPN-leiding weinig gewaardeerd en met moeite verwerkt, heeft in de CPN niet een zodanige ontreddering teweeggebracht, dat gewag kan worden gemaakt van een massaal uittreden van leden of van andere ontbindingsverschijnselen.

Het valt echter niet te voorspellen welke de uitwerking van de thans in de communistische wereld in gang zijnde desintegratie op de partij zal zijn.

* * *

DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE PARTIJ.

De moeilijkheden waarin de CPN zich thans bevindt worden nog geaccentueerd door de zorgelijke financiële positie van de partij. Evenals op het vorige partijcongres (april 1955) werd ook op het laatst gehouden 18e congres geen financieel verslag uitgebracht.

Naar het zich laat aanzien blijft de financiering van het communistisch apparaat in Nederland de partijleiding grote zorgen baren. Met name de partijkrant is een voorwerp van voortdurende zorg. De papiervoorziening van de krant dreigde onlangs vanwege een grote schuld aan de papierleverancier in het gedrang te komen. Met het doel de nodige middelen om hierin te voorzien bijeen te brengen gaf het partijbestuur toen aan alle afdelingen opdracht de beschikbare kasgelden onmiddellijk naar Amsterdam over te maken. Verder verzocht men de afdelingen direct de schulden wegens geleverde brochures te voldoen.

Voor het eerst is aan de leden gevraagd advertenties voor De Waarheid aan te brengen. Hun werd hierbij een provisie van 20% in het vooruitzicht gesteld.

De communistische raadsleden is verzocht bij de gemeentebesturen erop aan te dringen officiële gemeente-publikaties ook in De Waarheid te doen plaatsnemen.

Vermeld werd hierbij dat enkele gemeentebesturen (o.m. Utrecht en Enschede) dit reeds doen.

De financiering van het congres waarvan de onkosten werden begroot op f 10.000 zal - zo is aangekondigd - geschieden uit het onlangs gevormde "donatiefonds". De congresgangers werden verzocht alle gelden, die op het moment van hun vertrek naar het congres reeds voor het fonds waren ingezameld mede te brengen naar Amsterdam.

NIEUW VERKOZEN DAGELIJKSBESTUUR VAN DE CPN.

Na de zitting van het partijbestuur van de CPN op 29-10-'56 publiceerde "De Waarheid" van 30-10-'56 een besluit van dit bestuur betreffende de regeling van zijn werkzaamheden en de onderlinge functieverdeling. Kort weergegeven luidt de inhoud van dit besluit als volgt:

1. Het partijbestuur heeft tot taak leiding te geven aan de activiteit van de partij op alle gebieden. Zijn omvang werd beperkt tot 31 leden om het effectiever te doen werken en om het in de gelegenheid te stellen naast de algemeen politieke vraagstukken ook de praktische uitvoering van het partijwerk te kunnen bespreken. Het partijbestuur zal elke maand bijeen dienen te komen. Op deze bijeenkomsten zullen moeten worden behandeld: de werkzaamheden van het dagelijksbestuur, van De Waarheid-redactie en van de Eerste en Tweede Kamer-fracties.

Het werk van het partijbestuur wordt geleid door een voorzitter en een algemeen secretaris. Als zodanig zijn verkozen resp. Gerben WAGENAAR en Paul de GROOT.

De taak van de voorzitter is het leiden van de zittingen van het partijbestuur; die van de algemeen secretaris het voorbereiden van de partijbestuurszittingen en het houden van toezicht op de uitvoering van de besluiten van het partijbestuur.

2. Het partijbestuur zal op geregelde tijden landelijke beraadslagingen organiseren betreffende propagandistische en organisatorische werkzaamheden. Hiervoor zullen worden uitgenodigd, naast de leden van het partijbestuur, de dagelijkse besturen van de districten, vertegenwoordigers van de partij in openbare lichamen en partijgenoten uit diverse (massa) organisaties. De vergaderingen zullen adviezen over de ter bespreking voor-

gelegde onderwerpen aan het partijbestuur uitbrengen.

3. Uit en door het partijbestuur zijn als leden van het dagelijksbestuur gekozen: Jaap BRANDENBURG, Rinus HAKS, Henk HOEKSTRA, Ger KUIJPER, Nico LUIRINK, Harry VERHEY en J. WOLFF (naar alle waarschijnlijkheid is dit Joop WOLFF; zijn broer Jaap - particulier secretaris van Paul de GROOT - is geen lid van het partijbestuur).

De leiding van het dagelijksbestuur berust bij een secretaris, die tevens de functie van penningmeester vervult. Als zodanig is benoemd: Ger KUIJPER. De taak van het dagelijksbestuur is het uitvoeren van de besluiten van het partijbestuur op propagandistisch en organisatorisch gebied. De taakverdeling zal geschieden, rekening houdend met de behoeften die in het werk zullen blijken. Hierdoor komen de afzonderlijke bureaux voor propaganda en organisatie te vervallen. Het dagelijksbestuur is zodanig samengesteld dat zijn leden zich geheel aan het werk daarvoor kunnen wijden en zij geen of weinig andere tijdrovende functies zullen vervullen. Het bestuur zal als een collectief werken en als regel eenmaal per week vergaderen.

* * *

Bij dit besluit van het partijbestuur kan het volgende worden aange-tekend:

Blijkbaar heeft het opstellen ervan nogal enige voeten in de aarde gehad gezien de periode van drie weken, liggende tussen de verkiezing van het partijbestuur en het moment van publicatie van het besluit. Naar nader is gebleken is het gepubliceerde besluit op een tweetal partijbestuurszittingen t.w. op 18 en 29 oktober 1956 aan de orde geweest.

De in de leiding van de partij aangebrachte organisatorische wijzigingen zijn een gedeeltelijke realisatie van voorstellen in de discussiegrondslag voor het 18e congres gedaan. Zij zijn echter, gezien wat in dit document naar voren werd gebracht, wijzigingen van lagere orde die de structuur van de partij niet wezenlijk beïnvloeden. Uit het besluit blijkt, dat men thans (nog) niet genegen is tot ingrijpende veranderingen, zoals die bijv. door het instellen van een partijraad of de opheffing van de bedrijfsafdelingen zouden worden teweeggebracht, over te gaan. In zoverre beantwoordt het aan de verwachting, die hierboven onder het hoofd "de betekenis van het 18e congres" werd uitgesproken. Niettemin is de reorganisatie van de partijtop bijzonder belangwekkend.

Het zwaartepunt in de leiding van de CPN - tot op heden liggend bij het dagelijksbestuur, in het bijzonder bij het partijsecretariaat - wordt verlegd naar het partijbestuur. Dit is van kleinere omvang dan voorheen. Het zal daardoor soepeler kunnen werken, terwijl verder bepaald is dat het eenmaal per maand bij elkaar zal komen. Het dagelijks bestuur is geworden tot een uitvoerend orgaan, dat in feite als een soort samensmelting, een collectief van de verschillende - inmiddels opgeheven - partijbureaux kan worden gezien. Het heeft als zodanig geen bevoegdheden wat betreft de vaststelling van de politieke lijn van de partij en beweegt zich voornamelijk op het gebied van de organisatie en de propaganda. In het partijbestuur blijft de algemeen secretaris de prominente figuur, zij het dat zijn functie meer het karakter van die van een algemeen toezichthouder heeft gekregen. Dit hangt waarschijnlijk samen met de omstandigheid dat Paul de GROOT op het congres te kennen heeft gegeven zich in verband met zijn leeftijd te willen terugtrekken. Hij houdt echter als algemeen secretaris - waar hij de zorg heeft voor de voorbereiding van de partijbestuurszittingen en het toezicht op het dagelijks bestuur uitoefent - alle touwtjes in handen. De figuren, die in het dagelijksbestuur optreden, behoren - met uitzondering van Jaap BRANDENBURG, die bemoeienis heeft met beveiligingsaangelegenheden en het controle- en kaderwerk, Nico LUIRINK, de secretaris van de Nederlandse Vredesraad en Joop WOLFF, - en gezondheidstoestand enigszins met de directe leiding - de - van de partij.

de voorzitter van het ANJV, - tot de groep vooraanstaande partijfunctionarissen die thans reeds de zorg heeft voor het organisatie- en propagandawerk in enig zin. Het betreft hier Harry VERHEY, tot nu toe belast met de zaken betreffende de propaganda, en Henk HOEKSTRA en Rinus HAKS, resp. 1e en 2e organisatiesecretaris. De nieuwe functie van secretarispenningsmeester, waartoe de tot op heden op het organisatiebureau werkzame Ger KUIJPER is benoemd, is waarschijnlijk gecreëerd naar het voorbeeld van andere politieke partijen, bijv. de PvdA.

De onder punt 2 van het besluit vermelde landelijke beraadslagingen doen enigszins denken aan de taak, die de partijraad was toegegedacht. Het betreft hier echter naar goeddunken van het partijbestuur bijeen te roepen vergaderingen van wisselende samenstelling en niet de schepping van een orgaan, dat over een eigen positie in de partij beschikt.

Opmerkelijk is tenslotte het feit, dat men ditmaal tot het bekendmaken van de samenstelling van het dagelijksbestuur is overgegaan. Dit is tot dusver nooit geschied. Mogelijk wil de partijleiding ermee tot uitdrukking brengen, dat zij niets te verbergen heeft.

Reactie van de CPN op de gebeurtenissen in Polen en Hongarije.

In haar reacties op deze gebeurtenissen volgde "De Waarheid" weer de bekende communistische voorlichtingstechniek: eerst bagatelliseren en als de feiten niet meer te ontkennen zijn deze op zijn gunstigst voor de ontwikkeling van het communisme voorstellen. Zo werd b.v. het bericht over de rehabilitatie van de Poolse communistenleider GOMULKA en diens benoeming tot eerste secretaris van de Poolse partij op 19 oktober geheel weggedrukt - onderaan op één van de pagina's in het midden van de krant - bekend gemaakt. Tot commentaar leverende artikelen over de situatie in Polen voelde Waarheid-Hoofdredacteur Marcus BAKKER zich kennelijk niet geroepen.

De redactionele artikelen over Hongarije waren bijzonder hard van toon en geheel in de lijn van de communistische orthodoxie. Reeds op een tijdstip dat in het geheel nog niet duidelijk was hoe de ontwikkeling daar zou verlopen en op een moment dat zelfs de Russische pers zulks nog niet deed betitelde "De Waarheid" het gebeuren in Hongarije als "contra-revolutie".

Op 29 oktober gaf het CPN-partijbestuur - zes dagen dus voor de bloedige onderdrukking van het Hongaarse verzet door het Sowjet-leger - een scherpe verklaring over de "putsch in Hongarije" uit waaraan het volgende wordt ontleend:

Een duidelijk overzicht over de gebeurtenissen in Hongarije is er nog niet, doch alle beschikbare gegevens wijzen op een putsch, een poging om met wapengeweld de invoering van de nieuwe politiek, van de Hongaarse volksdemocratie te storen en in discrepantie te brengen. Het is duidelijk gebleken dat deze putsch uitgevoerd werd door vanuit het buitenland gesteunde ondergrondse groepen, die lang tevoren georganiseerd en bewapend zijn. Het contra-revolutionaire karakter van de putsch is onmiskenbaar daar hij direct tegen de vriendschap en de solidariteit met de Sowjet-Unie was gericht. De verontwaardiging van de rechtse elementen in ons land over het optreden van de Sowjet-troepen is niets dan huichelarij.

Paul de GROOT, die thans in Moskou vertoeft, zal voor deze verklaring zonder twijfel de gelukwensen van zijn Moskouse meesters in ontvangst kunnen nemen.

MANTELORGANISATIES

Algemeen.

In de loop van 1956 waren in communistische kring vele stemmen te horen over het nut van de mantel- en nevenorganisaties van de CPN en de wenselijkheid deze al of niet te laten voortbestaan. Jarenlang had men het optreden ervan min of meer automatisch aanvaard, als gevolg van het feit, dat het door Moskou gegeven voorbeeld steeds trouw werd nagevolgd, zonder dat daaromtrent een verlies en winstrekening werd opgemaakt. Er waren nu eenmaal belangrijke, door de CPSU gedirigeerde internationale organisaties op velerlei gebied en het was ondenkbaar, dat de Nederlandse communisten, behalve in het geval dat medewerking in organisatorisch verband "fysiek" onmogelijk leek, daaraan niet zouden medewerken.

Wel bezag men met zorg de voortdurende vermindering van het leidendal en de penibele situatie der financiën, doch het bestaan zelf der organisaties ondervond generlei kritiek. In feite had langzamerhand de mening postgevat, dat men wel op de goede weg was, doch dat de tijd nog niet rijp was om het werk met succes te bekronen.

Door de ontzuochterende uitwerking van het XXe congres van de CPSU kwam echter de kritiek los. Vele functionarissen, wel haast in paniek over de Russische onthulling, zagen niets goeds meer in de ontwikkeling in het verleden en verlangden de ontbinding van vrijwel alle CPN-hulporganisaties.

Het ANJV werd - niet geheel ten onrechte - betiteld als een vereniging voor plezierige onderonsjes zonder politieke betekenis.

De NVB leed aan een vrijwel absoluut gebrek aan politieke activiteit.

Voor de Vereniging "Nederland-USSR" zag men geen rede van bestaan meer sinds de Sowjet-Unie bij voorkeur en met succes andere (officiële) wegen zocht voor contact met de kapitalistische landen.

De Vredesbeweging had haar taak volbracht. De koude oorlog was geëindigd, de internationale ontspanning een feit geworden. Ontbinding van de Wereldvredeeraad moest daarop dan logisch volgen.

De EVC was niet meer bij machte iets van betekenis voor de arbeider te ondernemen. Samensmelting met het NVV, desnoods zonder voorwaarden, was de enig juiste oplossing van dit probleem en als dat niet lukte zou individuele overgang van de leden der EVC-bonden naar die van het NVV moeten worden nagestreefd.

Zo sprak men op vele vergaderingen gedurende de zomer. Natuurlijk waren er ook functionarissen, die voortzetting van de "oude" werkwijze prefereerden.

Het partijbestuur der CPN, dat aanvankelijk ook neigde tot grondige herziening van het geheel der communistische organisaties in Nederland en daarmee de onzekerheid nog in de hand werkte, schrok tenslotte voor de consequenties van een dergelijk optreden terug.

Op het 18e CPN-congres (5 - 7 oktober 1956) werd dan ook met geen woord gerept van de status en de taak van de mantelorganosaties. De enige uitzondering hierop, is, dat de veel besproken opheffing van de EVC voorlopig werd opgeschort om de ontwikkeling van de verhoudingen binnen het NVV nader te bezien.

Het uitblijven van onmiddellijke beslissingen heeft niet nagelaten een kalmerende invloed uit te oefenen op de functionarissen in de mantelorganisaties. De kritische houding is echter gebleven, mede omdat het 18e congres van de CPN tamelijk ingrijpende wijzigingen over-

woog in de organisatie en de werkwijze van de partij zelve.

Het is twijfelachtig of de communistische leiders er reeds in geslaagd zijn een oplossing - welke dan ook - voor deze problemen te vinden. Men mag aannemen, dat in dit verband het beleid op internationaal niveau van doorslaggevende betekenis zal zijn. Ook daarin is op dit ogenblik echter weinig "lijn" te bespeuren. Behalve de algemene aanbevelingen steeds te streven naar "verbreding" en samenwerking met anders georiënteerde groepen - een tamelijk vaag thema, waarin voor de centraal geleide organisaties tal van interpretatiemoeilijkheden liggen opgesloten - worden vrijwel geen positieve richtlijnen voor de praktische werkzaamheden gegeven. Slechts voor de organisaties, die het nauwst verbonden zijn met de directe politieke doelen van de CPN, in casu de vakbeweging en de jongeren- en vrouwenorganisaties, is bepaald dat in de eerste plaats contact moet worden gezocht met gelijkgerichte groeperingen van de "socialisten".

Voor de overige - zoals de Vereniging "Nederland-USSR" en de Vredesbeweging - ligt het terrein vol voetangels en klemmen. De functionarissen moeten zich bij elke stap die zij ondernemen afvragen of zij wel handelen in overeenstemming met de bedoelingen van de topleiding. Het communisme kent een respectabel aantal gekwalificeerde "afwijkingen", die voor ondernemende kaderleden - ook in een periode van een "rechtse", dat wil zeggen soepele koers - zeer ontmoedigend zijn.

De snelle wijzigingen in de verhoudingen in de West-Europese landen, welke momenteel de wereld in spanning houden, zijn stellig niet bevorderlijk voor een spoedige beantwoording van de vele vraagpunten. Mogelijk wachten ook de verantwoordelijke bestuurders der internationale mantelorganisaties op een tijdstip, waarop de gebeurtenissen beter kunnen worden overzien, alvorens het programma voor toekomstige acties vast te stellen.

Vredesbeweging.

De Nederlandse Vredesraad besprak op 22 september j.l. te Amsterdam o.m. de noodzaak tot verdere verbreding van de activiteit en de strijd tegen het weer opkomende fascisme in Duitsland. Het Algemeen Bestuur had zich voordien reeds tot andere vredesorganisaties gericht en voorgesteld met elkaar in contact te treden.

Besloten werd de bezorging van de krant, welke tot nu toe overwegend door de leden van de plaatselijke vredescomité's geschiedde, zoveel mogelijk over de post te laten lopen, opdat in de onderscheidene gemeenten, waar vredescomité's bestaan, meer tijd beschikbaar zou komen voor het politieke werk van de organisatie. Thans worden de lezers van "Vrede" dan ook voortdurend opgewekt zich als postabonné te laten inschrijven.

Voorts werd de financiële positie van de Nederlandse Vredesraad onder de loupe genomen. Evenals andere communistische organisaties heeft ook de vredesbeweging voortdurend met gebrek aan geld te kampen. Men achtte het noodzakelijk een maandelijks bedrag van f 500.-- te vergaren ter bestrijding van de lopende uitgaven. Hoe men deze echter zou moeten verkrijgen is nog niet duidelijk. Blijkbaar is de kring van vaste donateurs van de vredesbeweging tamelijk klein. Drs. W. HOLTLAND, lid van het Algemeen Bestuur verklaarde, dat 100 donateurs, die bereid zijn iedere maand f 5.-- te storten de Vredesraad een (voldoende) bron van inkomsten zouden verschaffen.

Onder het opschrift "Richtlijnen" werd in het blad "Vrede" van 28 september j.l. een verklaring gepubliceerd, welke in concept was

opgesteld door de bekende Nico LUIRINK, secretaris van het werkc-
mité van de Nederlandse Vredesraad.

Volgens deze verklaring wordt het beginsel van de vreedzame
coëxistentie in steeds breder kring aanvaard, neemt de uitwis-
seling tussen Oost en West toe en wordt de politiek van kracht hoe
langer hoe meer veroordeeld. De Vredesraad is echter van mening,
dat een aantal gevaarlijke tegenstellingen het definitieve door-
zetten van de vreedzame coëxistentie alsnog belemmeren, t.w. het
gebied van de Middellandse Zee (Suezkanaal); de recente ontwikke-
ling in Duitsland (toenemend anti-semitisme, leden van de voorma-
lige Waffen-SS in het West-Duitse leger); het probleem der ontwa-
pening en de proeven met A-wapens; en met name voor Nederland:
de verhoging van de uitgaven voor militaire doeleinden, alsmede
het uitblijven van een bevredigende regeling tussen Nederland en
Indonesië.

Speciaal aan de hand van deze onderwerpen wil de Nederland-
se Vredesraad een begin maken met de uitwisseling van gedachten
en voorstellen tussen de verschillende organisaties die "de vrede"
nastreven.

Als nieuwe leden van de NVR werden geïnstalleerd Mej. J.VLAS-
KAMP en W.v.d.LINDEN (beiden bestuursleden van de Soc. Unie). De
laatste werd tevens opgenomen in het algemeen bestuur. De Vredes-
beweging publiceerde zelf nog het toetreden van W.MEYER, eveneens
bestuurslid van de Soc. Unie, doch dezerzijds kon nog niet met ze-
kerheid worden vastgesteld of hij de uitnodiging daartoe heeft ge-
accepteerd.

De Vredesraad wijdde enige aandacht aan de conferentie van
"Kerk en Vrede", welke op 22 en 23 september j.l. te Amsterdam werd
gehouden. Het feit, dat daarover een kort verslag in het weekblad
"Vrede" werd gepubliceerd, houdt ongetwijfeld verband met de be-
spreking, die binnenkort tussen beide organisaties zal plaats vin-
den en waarvan elders in dit maandoverzicht melding wordt gemaakt.

Het lijkt aannemelijk, dat het initiatief tot deze bespreking
is uitgegaan van de Nederlandse Vredesraad, die op deze wijze een
begin van uitvoering maakt met zijn pogingen op hoog niveau tot een
zekere samenwerking te komen. Het commentaar van Dr. de GRAAFF, be-
stuurslid van "Kerk en Vrede", in het blad "Militia Christi" is
voorlopig voor de "Vredes lanten" echter niet erg hoopgevend. (zie
verder onder hoofdstuk III "Overige Groeperingen").

Jeugdorganisaties.

Een van de punten van het ANJV-winterprogram is het organise-
ren van regionale jeugdappèls voor ontwapening. Van voorbereidingen
daartoe is naar buiten nog niet veel gebleken, wellicht omdat het in
1957 te houden Wereldjeugdfestival in groter verband de aandacht op-
eist.

Toch zijn de laatste tijd, zowel in "Jeugd" als in "De Waarheid",
enige artikelen gepubliceerd, die speciaal betrekking hebben op de
langdurige dienstplicht, de verlofregeling en de vervoersmogelijkhe-
den voor de militairen. Van de hand van Jan SNELLEN verscheen in
"De Waarheid" een artikelenreeks onder de titel "18 maanden balen",
waarvan de strekking was, dat de onnodig lange diensttijd in het
licht van de internationale ontspanning, zowel door officieren als
manschappen nutteloos geacht wordt. Voorts werd aandacht geschonken

aan de ongeregelheden, welke begin oktober plaats grepen in het militaire kampement te Nunspeet n.a.v. het intrekken van het week-eindeverlof der aldaar gelegeerde soldaten i.v.m. een komende inspectie.

Gerben WAGENAAR stelde hierover vragen in de Tweede Kamer. Minister STAF heeft daarop geantwoord, dat de werkzaamheden in de kazerne tijdens het weekeinde zoveel mogelijk beperkt moeten worden en zo moeten worden ingedeeld, dat periodieke bewegingsvrijheid zonder bezwaar voor de dienst kan worden verleend.

Op 8 oktober j.l. bezochten twee hoofdbestuurleden van het ANJV het militaire opleidingskamp "Zeeburg" te Amsterdam, teneinde met de commandant te spreken over het vervoer van de soldaten van het station naar de kazerne v.v.

"Een deel van het onoverzienbare militaire wagenpark inschakelen om de militairen de gelegenheid te geven naar de naburige grote stad te gaan, daarover denkt men niet", zo betoogde de redactie van het blad "Jeugd". "De Hoogepriesters van de 'Westerse Defensie' - zo vervolgde het bewuste artikel - kunnen klaarblijkelijk niet tot de overtuiging komen, dat men de plicht heeft het leven van de Nederlandse militairen te verbeteren. Deze overtuiging zal hun bijgebracht moeten worden door de Nederlandse jeugd en haar organisaties".

Meningsverschil in Den Haag.

In het ANJV-district Den Haag werd eind september een viertal verbondsfunctionarissen geroyeerd. Officiëel werden zij ervan beschuldigd de door het communistische jeugdverbond gestelde regelen te hebben overtreden, doch in feite was de vermoedelijke oorzaak hierin gelegen dat zij weigerden aan de wensen van het hoofdbestuur - met name voor wat betreft de samenstelling van het districtbestuur ter plaatse - te voldoen,

Over deze aangelegenheden, die de toch al zwakke afdelingen te 's-Gravenhage volledig dreigt te verlammen, werd op 29 september d.a.v. een hoofdbestuurvergadering belegd.

De betrokkenen vormen de kern van een groep ontevredenen in het Haagse ANJV. Sommige leden hebben dan ook tijdens vergaderingen in de Residentie, waar het geval besproken werd, voor het lidmaatschap bedankt.

De geroyeerden hebben verklaard een "eigen" jeugdorganisatie op te richten. P.A.J. BENTVELZEN, die tot deze groep behoorde, was tevens hoofdbestuurslid van de OPSJ.

Vereniging "Nederland - USSR"

Op 28 september 1956 zond het hoofdbestuur van NU een rondschriven aan de afdelingssecretarissen en correspondenten der vereniging, waarin werd aangekondigd, dat het Dagelijkse Bestuur besloten had de jaarlijks georganiseerde "Maand ter bevordering van de culturele betrekkingen tussen Nederland en de USSR" tot een nader te bepalen tijdstip uit te stellen. Men zou niet kunnen beschikken over "voldoende artistieke medewerking".

Gezien het feit, dat gedurende deze maand Russische artisten voor de vereniging plegen op te treden, mag men aannemen, dat het verenigingsbestuur er in de afgelopen periode niet ingeslaagd is om het Sowjet-Russische Ministerie van Cultuur te Moskou over te halen

tot het zenden van een groep Russische kunstenaars.

Dit is een duidelijke aanwijzing, dat de Russen aan de vereniging slechts een geringe waarde voor hun eigen doeleinden toekennen. Voor "NU" immers is de "maand voor culturele betrekkingen" het hoogtepunt van het verenigingsleven.

Waarschijnlijk om toch min of meer in de sfeer te blijven, heeft de vereniging twee avonden georganiseerd in het Stedelijk Museum te Amsterdam, alwaar respectievelijk op 9 en 20 november voordrachten zullen worden gehouden door de communistisch georiënteerde fotograaf Hans SIBBELEE - over zijn reis door de Sowjet-Unie in de zomer van 1956 - en door Dr. A.J. VERHAGE, voorzitter van het Productschap voor Siergewassen, die spreken zal over zijn bezoek aan de Sowjet-Unie ter gelegenheid van het inrichten van tentoonstellingen van Nederlandse bloemen in Moskou gedurende 1955.

Vakbeweging.

Voortzetting van het eenzijdig streven naar eenheid.

Het in de rijen van de communistische vakbeweging reeds lange tijd aanwezige streven naar eenheid van actie en zo mogelijk zelfs eenheid van organisatie met andere vakorganisaties, kreeg - zowel internationaal als nationaal - enkele nieuwe aspecten.

WVV - IVVV.

Van 27 september tot en met 3 oktober j.l. vond te Sofia een vergadering van de Algemene Raad van het Wereldvakverbond plaats. Louis SAILLANT, algemeen secretaris, gaf in zijn inleiding als de voornaamste taak van het WVV aan: "het op een hoger plan brengen van de solidariteit tussen de arbeiders en de samenwerking tussen de vakbonden van alle landen".

Hij wees voorts op het belang van uitwisseling van delegaties, waarbij hij stelde, dat de beginselen van zelfbeschikking en wederkerige niet-inmenging in binnenlandse aangelegenheden angstvallig moeten worden gerespecteerd.

In zijn verslag van de laatste zitting van de internationale arbeidsconferentie, gaf hij hoog op over de aldaar gebleken algemene aansgezindheid onder de aanwezige arbeidersorganisaties.

Een nieuwe methode van benadering van het IVVV werd overigens aangegeven door een buiten het WVV staande figuur in Groot-Brittannië, t.w. Poland CASASOLA, voorzitter van het Verenigd Verbond van Britse Gieterij-arbeiders (aangesloten bij de TUC). Zijn persoonlijke visie in een brief van hem gegeven en afgedrukt in het septembernummer van het WVV-orgaan werd weer met instemming overgenomen in "Werkend Nederland" van 20-10-'56.

Volgens CASASOLA had het WVV nu al verschillende malen - zonder enig succes - gepoogd om tot eenheid met het IVVV te komen. De sfeer van wantrouwen en argwaan tussen beide organisaties was z.i. mede het gevolg van de vele door het WVV gebezigde beledigende uitdrukkingen aan het adres van het IVVV.

Het streven naar eenheid van actie zonder meer, zou volgens hem, een vrij nutteloze en uitzichtloze zaak blijven, tenzij een zekere mate van overeenstemming wordt bereikt over bepaalde fundamentele principes. CASASOLA beval derhalve het WVV een nieuwe wijze van op-

treden aan t.w.: onderzoek van in het verleden gemaakte fouten en het zich bereid verklaren te discussiëren over bepaalde algemene vakbondsprincipes, waarop de eenheid van actie en de eenheid tussen beide organisaties gebaseerd moeten zijn. Om tot deze eenheid te komen, moet het WVV concessies willen doen en ook hierover willen praten.

In dit opzicht besloot de Engelsman met de opmerking dat, wanneer een organisatie bereid is te discussiëren, niet alleen over directe eisen, doch ook over haar fusie met een andere organisatie - met alle compromissen en concessies, die dat automatisch inhoudt - er bijna geen argumenten meer kunnen zijn, die het weigeren van een ontmoeting langer rechtvaardigen.

In het buitenland was reeds in een enkel geval iets van den dergelijke gedragslijn te zien. DI VITTORIO (voorzitter van het WVV en algemeen secretaris van de C.G.I.L., de communistische vakorganisatie in Italië) stuurde, zelf in Rusland vertoevende, een telegram naar de CGIL. Hij stelde daarin, dat ter verbetering van de levensvoorwaarden der arbeiders ten behoeve van de democratie in Italië, de vakbondseenheid zo breed mogelijk moet worden opgezet.

De CGIL maakte daarop haar bereidheid bekend om met de andere vakorganisaties te spreken over de hoofdproblemen van de Italiaanse arbeiders en over de gevolgen van de scheuring in 1948.

EVC - NVV.

In 1946 en in begin 1947 werd in de EVC duidelijk gekoerst op de mogelijkheid van een fusie met het NVV. Nadat dit verbond, ondanks vele concessies van de zijde der EVC, een samengaan had afgewezen, volgde een periode van grote EVC-activiteit, met veel stakingen en scherpe aanvallen op het NVV.

Deze stakingsactiviteit verminderde na 1951, ten gevolge van sterke terugval van het ledental en tevens door financiële onmacht, van de EVC. De aantijgingen aan het adres van het NVV duurden voorlopig nog voort. De laatste drie jaren kwam echter ook hierin verandering.

De toon werd gaandeweg minder scherp en er werd verschil gemaakt tussen NVV-leiding en NVV-leden. Eerst veel later was een welwillende houding waar te nemen tegenover de NVV-top, die gaandeweg samenviel met EVC-uitspraken in allerlei toonaarden over eenheid van actie en zelfs over eenheid van organisatie met het NVV. Thans zijn ook hierin nieuwe aspecten naar voren gekomen.

Ondanks de erkenning, dat fusie of opheffing tenslotte een zaak was van de EVC zelf, waren er in partijkringen meer en meer geluiden te beluisteren die het voortbestaan van de communistische vakorganisatie disputabel stelden. Zo nu en dan werden deze liquidatie-gedachten wat afgeremd, maar algemeen werd verwacht, dat op het begin oktober gehouden achttiende congres der CPN duidelijk uitspraken zouden komen met betrekking tot het lot der EVC. Zij bleven echter uit. Allengs was men in de CPN- en EVC-top tot de conclusie gekomen, dat ook nu de tijd voor opheffing van de EVC nog niet rijp was.

Paul de GROOT wees er in zijn congresrede op, dat de CPN met alle krachten het streven der EVC naar fusie met het NVV ondersteunde. "Maar", aldus spreker, "de eenheid bereikt alleen haar doel als ze de arbeidersklasse en haar organisaties sterker maakt. Dat doel wordt niet door eenzijdige liquidatie gediend, integendeel, eenzijdige liquidatie van de

EVC zou een verzwakking van de krachten van onze arbeidersklasse tengevolge hebben".

Eenheid kon men z.i. niet forceren, deze moest groeien.

"Alleen al het gepraat over liquidatie van de EVC veroorzaakt schade, onze partij moet zich daarvoor hoeden", aldus De Groot.

Tot een bepaalde uitspraak over het lot van de EVC is het, zoals hiervoren aangestipt, verder tijdens het CPN-congres niet gekomen.

De schade, waarover DE GROOT had gesproken, is vermoedelijk niet denkbeeldig te achten. Hier en daar had in de EVC-gelederen de mening post gevat, dat in verband met een mogelijk spoedige verdwijning dezer vakorganisatie, ledenwerving en andere organisatorische arbeid geen of weinig zin meer had. Nu tenslotte de situatie is veranderd en van fusie enz. vooralsnog geen sprake is, wordt de ledenwerfactie vrij algemeen met kracht hervat.

"Vakbondsdemocratie".

Door dit voor de EVC nadelige optreden der CPN heen speelde een al even onzeker beleid van de EVC-leiding zelf. Als resultaat van de botsing der meningen binnen de EVC kunnen gelden de besluiten van de op 9 september j.l. gehouden algemene vergadering van EVC-hoofdbestuurders. Men liet een eerder steeds gestelde voorwaarde voor fusie vallen, t.w. het tot stand komen van vakbondsdemocratie in het NVV. Deze mocht geen sta-in-de-weg vormen. De EVC beoogde met een fusie uitsluitend het algemeen belang der arbeiders te dienen en stelde aan het NVV dezelfde eis. Bij een samengaan in één vakorganisatie zou het dan ook niet tot cellenbouw komen, noch tot bestrijding van de NVV-leiding. Het enige doel bleef het behartigen van het arbeidersbelang.

Een andere belangrijke uitspraak inzake de "eenheid" kwam van REUTER, tijdens het CPN-congres. Hij stelde, dat veelal de verschillen van inzicht als beletsel voor samenwerking werden gezien. Zijns inziens mogen deze geen aanleiding blijven om de organisatorische verdeeldheid voort te zetten. Het is, aldus REUTER, niet voldoende, dat wij (opm.d.z.z.: binnen de partij) ervan overtuigd zijn, maar zowel het NVV als de EVC moeten daarvan overtuigd zijn of worden. Dit kan door onverzwakt de eenheid van actie te propageren en te organiseren.

Nieuw element.

Een werkelijk nieuw element in dit eenzijdig eenheidsstreven, vormde het besluit op deze hoofdbesturenvergadering genomen om "op grond van verschillen in het NVV, de EVC-bedrijfsbonden de vrijheid te geven afzonderlijk initiatieven te ontwikkelen op het punt van gemeenschappelijke actie met de bij het NVV aangesloten bonden en ook met betrekking tot het vraagstuk van de organisatorische eenheid".

Op een vraag of dit niet tot een afbrokkeling zou kunnen leiden, antwoordde REUTER er geen schade in te kunnen zien indien in ons land een eenheid tot stand wordt gebracht, gebaseerd op verhoogde activiteit op het terrein van de belangenbehartiging.

"Werkend Nederland"

"Werkend Nederland" van 20-10-1956 besloot de discussie terzake als volgt:

"Elke liquidatie-stemming is in de huidige verhoudingen uit den boze en schadelijk voor het tot stand komen van de eenheid op basis van belangenbehartiging. Niet op verzwakking, maar op versterking van de EVC komt het aan".

* * *

PTT Bond "Ons Belang".

De Bond van Nederlands PTT-personeel "Ons Belang" hield in Den Haag op 13 en 14 oktober j.l. zijn 2e statutair congres. Van de 13 afdelingen woonden die uit Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Leiden, Utrecht en Deventer het congres bij, met in totaal ruim 30 afgevaardigden.

Het schijnt de bedoeling te zijn geweest ook vertegenwoordigers van een aantal buitenlandse "PTT"-bonden uit te nodigen. Daarvan is echter niet gebleken.

In de Haagse en Amsterdamse editie van "De Waarheid" van 15 oktober verscheen een kort verslag van het congres.

De aangevraagde Koninklijke goedkeuring.

In februari 1956 had de Minister van Justitie afwijzend beschikt op het verzoek om Koninklijke goedkeuring van de statuten van "Ons Belang". Na een audiëntie van het hoofdbestuur bij de genoemde Minister heeft de leiding van "Ons Belang" zich nader beraden. Een reorganisatie van het hoofdbestuur werd noodzakelijk geacht, kennelijk om te zijner tijd met meer kans van slagen op de aanvraag te kunnen terugkomen. Twee leidende figuren, n.l. J. SLAGTER (die reeds in maart 1954 om "tactische redenen" zijn voorzitterschap had overgedragen aan de politiek onbesproken vice-voorzitter H.A. LINDEMAN) en J. VAN DEN BOS, beiden actieve CPN-leden, blijken dan ook niet in het ten congresse gekozen hoofdbestuur te zijn herkozen. Wel behielden voorzitter H.A. LINDEMAN, secretaris G.J. OUT en penningmeester C.J.M. VAN OVERVEST hun functies. Gekozen werden voorts nog 4 nieuwe hoofdbestuurders, van wie niet kan worden gezegd, dat zij de communistische ideologie aanhangen. In dit nieuwe hoofdbestuur is OUT voornoemd de enige, wiens antecedenten op een uitgesproken communistische instelling wijzen. Hij neemt in de organisatie een sleutelpositie in, niet alleen als secretaris van het hoofdbestuur, doch tevens als redacteur van het bondsorgaan.

De administratie van dit orgaan wordt gevoerd door de ook op landelijk niveau zeer actieve Haagse bestuurder J.H.L. VISSER, van wie bekend is, dat hij een actieve rol in de communistische jeugdbeweging heeft gespeeld.

Wat de bondsraad betreft: herkozen werden 7 leden, onder wie 2 personen, die te Amsterdam in de communistische beweging een rol spelen; onder de 6 nieuw gekozenen zijn: een vooraanstaand CPN-lid uit Den Haag, voorts een voormalig bestuurslid van de BNOP/EVC,

VERTROUWELIJK

verder de vorengenoemde J.H.L. VISSER en de twee "teruggetreden" hoofdbestuurders J. SLAGTER en J. VAN DEN BOS.

Uit een dankwoord van de congresvoorzitter bleek dat de voorbereiding van het congres was toevertrouwd aan een kleine commissie, waarvan het laatstgenoemde tweetal deel uitmaakte.

Verzwegen weigering.

De weigering van de Koninklijke goedkeuring op de statuten was door het hoofdbestuur voor de leden verzwegen. In deze houding heeft de leiding op het congres volhard. Een enkele afgevaardigde, die dit chapter aanroerde, werd met een kluitje in het riet gestuurd. Het bondsorgaan bleef verschijnen met in de kop gedrukt: "Koninklijke goedkeuring aangevraagd".

De congresrede werd door secretaris OUT uitgesproken. VISSER had de leiding bij de behandeling van de ingekomen voorstellen.

Het congres aanvaardde twee resoluties, één waarin het zijn bezorgdheid over het huidige personeelsbeleid bij het staatsbedrijf der PTT uitsprak, alsmede een resolutie waarin de salarissen van het lagere overheidspersoneel worden gekarakteriseerd als ver onder het als redelijk beschouwde bestaansminimum te liggen.

Gewezen zij nog op het feit, dat de formulering van diverse congresvoorstellen een treffende gelijkenis vertoont met bekende "urgentie-eisen" waarmee de communistische vakbeweging ageert, zoals: Het stimuleren van gezamenlijk optreden van anders- en niet georganiseerden; afwijzing van de werkclassificatie; verkorting van de werkweek tot 40 uur; vrijaf op 5 mei; volledige compensatie voor de aanstaande huurverhogingen.

Tenslotte nog een illustratie van de eigen plaatsbepaling van "Ons Belang" tegenover de erkende vakbonden:

In het jongste (oktober) nummer van "Ons Belang" worden deze vakbonden aangevallen, omdat zij "belangrijke concessies doen aan de regeringspolitiek om de lonen van het overheidspersoneel laag te houden". Een artikeltje onder het opschrift "Daadwerkelijke strijd is geboden" eindigt als volgt: "... niet terugkrabbelen van een eens ingenomen standpunt, doch handhaving van de ingangsdatum per 1 april 1956 voor de 6% loonsverhoging".

* * *

Voorbereiding 4e Congres De Metaal/EVC.

Inleiding.

Het 4e congres van "De Metaal", Bond van Werknemers in de Metaalnijverheid en aanverwante bedrijfstakken, aangesloten bij de communistische vakorganisatie EVC, zal van 9 tot en met 11 november 1956 te Amsterdam worden gehouden.

-Een voorbereidingstijd-

Een voorbereidingstijd van ruim 6 maanden is hieraan voorafgegaan, want reeds in april 1956 werden de congresdata vastgesteld op een zitting van de Bondsraad, na het congres het hoogste bestuurscollege van deze EVC-bedrijfsbond.

De voorbereidingswerkzaamheden beperkten zich voornamelijk tot het houden van afdelings- en bedrijfsledenvergaderingen, waarvoor het hoofdbestuur richtlijnen had gegeven. Al deze bijeenkomsten hadden de volgende punten op de agenda staan:

- 1) de bespreking van de discussiegrondslag;
 - 2) de keuze van afgevaardigden naar het congres; en
 - 3) de candidaatstelling voor leden van hoofdbestuur en Bondsraad.
- Gedurende de drie congresdagen zullen 5 zittingen worden gehouden, waarvan de eerste vier een openbaar en de laatste een huishoudelijk karakter zullen hebben.

Verwacht wordt, dat ruim 100 personen het congres zullen bijwonen.

Kosten en financiering.

Ter financiering van het congres organiseerde "De Metaal" per 16 juni 1956 een financiële actie met zogenaamde congresguldenbiljetten die tegen f.1.-- per stuk aan leden en belangstellenden moesten worden verkocht. Hiervan werden 5.000 exemplaren gedrukt. Ter stimulering van de verkoop werd aan deze actie een prijsvraag gekoppeld, waarvoor diverse prijzen ter beschikking waren gesteld, onder meer een buitenlandse reis voor twee personen.

Deze gehele campagne, die eerst op 9 november zou worden afgesloten moest evenwel een voortijdig einde hebben. Justitiële autoriteiten achtten namelijk deze verkoop in strijd met de Loterijwet, tengevolge waarvan de politie de nog aanwezige gulden in beslag nam. Reeds verkochte exemplaren moesten worden teruggenomen en eveneens bij de politie worden ingeleverd. Gebleken is, dat de inname van reeds uitgezette "gulden" de bond vele hoofdbrekens heeft bezorgd. Om het wegvallen van deze inkomstenbron voor het congres op te vangen, werden de leden extra contributiezegels aangeboden tegen de prijs van f. 0,25 en f. 0,50.

Vakbondspolitieke eisen.

Stond het vorige congres in oktober 1953 vrijwel geheel in het teken van de "eenheid van actie", gedurende het komende congres zal het zwaartepunt vallen op de "eenheid van vakbeweging" tussen De Metaal/EVC en de ANMB/NVV. Ingevolge de door de EVC gegeven richtlijnen zal deze eenheid in de vakbeweging mede per bedrijfsbond tot stand kunnen worden gebracht. (Zie hiervoren onder de tussenkop "Nieuw element"). De uitvoering hiervan zal naar het zich laat aanzien wel moeilijk kunnen worden gerealiseerd. Immers de toenaderingspogingen zijn tot dusverre slechts van de zijde van de communistische vakbond gedaan, waar evenwel door het NVV nooit op werd gereageerd. De reeds genoemde discussiegrondslag, afgedrukt in het bondsorgaan "De werker in de metaalnijverheid" van 10 september 1956, weidt nogal uitvoerig uit over deze eenheidsgedachte.

Demokratisering van het NVV, d.w.z. het mede toekennen van het beslissingsrecht aan de leden, zo wordt gesteld, is een vereiste, alvorens "De Metaal" tot het NVV wil toetreden. Dit standpunt wijkt af van de gedachte, die werd geformuleerd tijdens een op 9 sept. 1956 gehouden EVC-hoofdbestuursvergadering. Deze houdt, zoals bekend, in,

VERTROUWELIJK

dat de gestelde eis van het tot stand komen van vakbondsdemocratie in het NVV niet langer houdbaar is. De eis van democratisering werd blijkbaar door De Metaal vóór deze hoofdbesturenvergadering nog gehandhaafd. Op basis van een uit 10 punten bestaand eisenprogram, zal "De Metaal" ernaar streven deze eenheidsgedachte te realiseren. Dit program van eisen, werd afgedrukt in eerder genoemd nummer van het bondsorgaan. Enkele desiderata daarin zijn: volledige compensering door loonsverhoging voor de premie definitieve ouderdomsvoorziening en eventuele huurverhoging; tegen vrije loonvorming, voor een goed geleide loonpolitiek; aanpassing loon- en arbeidsvoorwaarden Klein-Metaal aan de Groot-Metaal; verkorting van de wekelijkse arbeidsduur naar 40 uur, met Zaterdags vrij; afschaffing gemeenteklassering; tegen jaag en willekeur systemen als werkclassificatie en merit-rating.

Getoetst aan de meest recente bonds-activiteiten mag worden aangemen, dat vooral de compensatie-eisen voor de komende 25% huurverhoging en de te betalen premie voor de met ingang van 1-1-1957 in werking tredende ouderdomsverzekering in het brandpunt van de belangstelling zullen worden geplaatst.

Ook aan de eis van een 40-urige werkweek met behoud van loon over 48 uur zal zeer veel aandacht worden besteed, temeer daar ook buiten de communistische gelederen vrij algemeen het verlangen heerst om de 48-urige werkweek terug te brengen tot een 45-urige.

Internationale binding.

Zoals bekend is "De Metaal" aangesloten bij de aan het WVV geaffiliëerde "Vak Verenigings Internationale voor arbeiders in de Metaal- en Mechanische Industrieën".

De discussiegrondslag stelt dat, hoewel het bijwonen van internationale communistische bijeenkomsten werd bemoeilijkt, het internationaal contact niet werd verbroken. Gestreefd zal worden dit contact ook in de toekomst wederzijds voort te zetten.

Voor een bezoek aan het komende congres werden uitnodigingen gezonden aan enkele buitenlandse zusterorganisaties. Opgemerkt zij nog, dat het vorige congres niet door buitenlanders werd bezocht.

HOOFDSTUK III - OVERIGE GROEPERINGS

"Anti - militairistische partij in oprichting"

De actiegroep tot vorming van een partij op anti-militairistische en socialistische grondslag heeft enige commissies benoemd voor het samenstellen van de statuten, de organisatie van afdelingen en het opstellen van een beginselprogramma.

Te Amsterdam is inmiddels een afdeling opgericht. Hierbij heeft zich aangesloten een aantal leden van de voormalige afdeling Amsterdam der Socialistische Unie, die zich niet konden verenigen met het bestuursbeleid van die partij inzake de met de CPN gesloten bestandsovereenkomst.

De nieuw opgerichte afdeling belegde op 27 september j.l. een openbare informatieve bijeenkomst, waar als sprekers optraden Ir. H.J. van STEENIS, landelijk voorzitter en H.J. LANKHORST, landelijk secretaris van de actiegroep. Laatstgenoemde, die enige tijd geleden voor de Soc. Unie bedankte, is actief anti-militairist.

Als kernpunt voor een te ontwerpen partijprogramma noemde Ir. Van STEENIS o.m. nationale en internationale ontwapening, een productie alleen gericht op de bevrediging van de behoefte, democratisering van het bedrijfsleven en wereldfederalisme.

Na te hebben verklaard dat de partij, - waarvan de naam nog moet worden vastgesteld -, revolutionair zou zijn, sprak hij als overtuiging uit dat deze in Nederland voldoende aanhang zou krijgen om aan de komende verkiezingen deel te nemen. "Wil de wereld verlost worden van oorlogsdreiging, dan zal er" - aldus Ir. Van STEENIS - "vrijheid, gelijkheid en broederschap moeten zijn onder de individuen. In Rusland is een gelijkheid en broederschap, doch geen vrijheid; in Amerika wel vrijheid doch geen gelijkheid en broederschap". Hieraan voegde hij nog toe dat de partij zich ten doel stelt ook buiten de eigen/aanhangers te vinden, waardoor de Russen de vrijheid en de Amerikanen gelijkheid en broederschap zullen krijgen.

In het antwoord op een gestelde vraag zei Ir. Van STEENIS nog dat de partij niet wil samenwerken met de CPN, wier opvatting over ontwapening hij als opportunistisch betitelde. Wel zouden anti-militairisten uit andere partijen welkom zijn.

/grenzen

Anarchistische opvatting

Een zich als anti-militairist en anarchist betitelende vragensteller, die een uitlating van wijlen Domela Nieuwenhuis aanhaalde - tegen elke mobilisatie van het leger moet een algemene werkstaking worden gesteld - kreeg te horen dat de partij zeker een werkstaking zou aangrijpen als één der middelen om een oorlog te voorkomen.

Op de bijeenkomst werd nog gezegd dat contacten waren gelegd o.a. met "De Groene Amsterdammer" en "Militia Christi" (het orgaan der Geloofsgemeenschap van Christen anti-militairisten "Kerk en Vrede").

Als vooraanstaande figuren die zich achter de actie groep hadden geschaard werden o.m. genoemd Prof. Dr. J. de GRAAF en Ds. Krijn STRIJD (resp. voorzitter en lid van het hoofdbestuur van "Kerk en Vrede") Dr. O. NOORDENBOS (voorzitter van De Dageraad), Mr. J.H. (Hein) van WIJK (voorzitter van de radicaal-pacifistische Algemene Nederlandse Vredesactie - ANVA) en de bekende anti-militairist A. VIRULY.

VERTROUWELIJK

De indruk bestaat dat de actiegroep erin geslaagd is een zekere mate van bundeling van de hier te lande bestaande pacifistische prominenten te verwezenlijken.

SOCIALISTISCHE UNIE

In M.O. 7/8 werd het vermoeden uitgesproken dat de naking van het tusschen de CPN en de Soc. Unie gesloten bestand blijkbaar te wensen overliet; ter adstructie daarvan werd gewezen op het niet meer verschijnen van artikelen in de discussierubriek in "De Waarheid".

In een in "Nieuwe Wereld" van september opgenomen artikel "Communisten op de tweesprong" werd nader op de daardoor ontstane situatie ingegaan. Duidelijk bleek hieruit de mening van de Soc. Unie dat de communisten de gespreksmogelijkheden weliswaar hadden geaccepteerd, doch halverwege, of nog dichterbij het uitgangspunt, waren blijven steken.

Geconstateerd werd dat de CPN op het mondeling en schriftelijk door de Soc. Unie bijgedragene het antwoord schuldig was gebleven en dat pogingen om verder te komen waren verijdeld, b.v. door het niet plaatsnemen van bijdragen.

Beschuldiging

De schrijver van het artikel, vermoedelijk PRONK, achtte het overtuigende bewijs van de onwaarachtigheid der CPN-leiding bijna geleverd; bijna omdat hij nog rekening hield met de mogelijkheid dat in de weken vóór en op de dagen van het CPN-congres zich nog een wijziging van de geschetste situatie zou kunnen voordoen. Deze zou dan hebben moeten bestaan in de verwerping door de CPN-leiding van het program van 1952 met de vaste wil om met het kader van de Soc. Unie te komen tot opstelling van een nieuw socialistisch program, als grondslag voor een op te richten Socialistische Partij Nederland (SPN). Daarin zou plaats zijn voor ieder met een socialistische instelling, links van de PvdA.

In een artikel, waarin de grote lijnen worden aangegeven volgens/de op te richten SPN zich zou moeten ontwikkelen, deed W.M. (W.P.H. MEIJER, redacteur van "Nieuwe Wereld") nogmaals een "hartstochtelijk beroep" op de CPN om de radicale stap te doen, die zou moeten leiden tot de vorming van een Socialistische Partij Nederland.

/welke

"Gesprek" CPN-Soc. Unie eenzijdig beëindigd

Uit een in "Nieuwe Wereld" van oktober j.l. opgenomen verklaring van het Partijbestuur der Soc. Unie blijkt dat op verzoek van de CPN-leiding nogmaals een bespreking heeft plaats gevonden tusschen eerstgenoemd Partijbestuur met CPN-bestuurders. Uit de betreffende passages en mede aan de hand van hetgeen uit kringen van de Soc. Unie werd vernomen is het thans volkomen duidelijk dat men van CPN-zijde de besprekingen heeft beëindigd. De CPN wenste niet te discussiëren over een door haar gesprekspartner gedaan voorstel tot stichting van een nieuwe politieke formatie met een nieuw program.

VERTROUWELIJK

Voorts was de CPN van oordeel dat de Soc. Unie geen invloed van betekenis had en achtte zij deze partij waardeloos als bemiddelaar tussen socialisten en communisten.

Er bestaat geen reden zich te verwonderen over het door de CPN-leiding genomen besluit. Veeleer vraagt men zich af wat PRONK heeft bewogen aan dit voor de Soc. Unie ongetwijfeld gewaagde experiment te beginnen. Reeds vrij spoedig werd het duidelijk dat van een wezenlijk "gesprek" tussen gelijkwaardige partners geen sprake was. Het uitblijven van een CPN-antwoord op de door de Soc. Unie geleverde bijdragen voor de discussie-rubriek in "De Waarheid" vormde al een vrij duidelijke aanwijzing voor hetgeen stond te gebeuren.

Dat de Unie zijde heeft gesponnen bij de door haar gevolgde tactiek valt niet aan te nemen. Er is geen enkele aanwijzing dat tegenover het verlies van die leden, die zich met die tactiek niet konden verenigen, een noemenswaardige winst staat.

Waar de nieuwe anti-militairistische partij in oprichting ook het zgn. "tussenterrein" bestrijkt en daar blijkbaar al enig succes wist te boeken, ziet het er naar uit dat de Soc. Unie het potentieel voor de door haar gepropageerde Socialistische Partij Nederland (SPN) voornamelijk uit eigen gelederen zal moeten recrutereren. De SPN zou dan vermoedelijk niet meer betekenen dan een naamsverandering van de Soc. Unie.

Uit de verklaring van het Partijbestuur der Soc. Unie kon aanvankelijk worden afgeleid dat men van die zijde nog rekening hield met een latere hervatting van het gesprek. "En als het dan in de eerste ronde van het gesprek met de CPN niet is gelukt, dan zullen we trachten het gesprek alsnog op gang te brengen".

Overeenkomst opgezegd

De leiding van de Soc. Unie besloot echter eind oktober ook harerzijds de overeenkomst met de CPN op te zeggen. Ter motivering hiervan werd het volgende gezegd: "Het is de Socialistische Unie gebleken dat de Stalinistische krachten in de leiding van de CPN de uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen hebben gesaboteerd. Bovendien maken ook de reacties van de leiding van de CPN op de dramatische, op menselijkheid en democratie gerichte gebeurtenissen in Polen en Hongarije duidelijk, dat een verder gesprek van socialisten en communisten met Stalinistische elementen onwaardig en nutteloos is".

Overleg tussen de Nederlandse Vredesraad en "Kerk en Vrede"

In "Militia Christi" - het orgaan der geloofsgemeenschap van christen anti-militairisten Kerk en Vrede - van 20 oktober 1956, verscheen een tweetal artikelen, respectievelijk van de hand van Ds. W.S.Hugo van DALEN, lid van het algemeen bestuur van de Nederlandse Vredesraad, tevens lid van Kerk en Vrede en van Prof. Dr. J. de GRAAF, voorzitter van het hoofdbestuur van "Kerk en Vrede".

Het eerste, getiteld "Verborgene natuurlijke verlangene" is gelijkkluidend aan een op 31 augustus j.l. in het weekblad van de Nederlandse Vredesraad gepubliceerd artikel.

Het artikel van Prof. De GRAAF heeft tot opschrift: "Natuurlijke weerstanden".

Beide genoemde artikelen staan ongetwijfeld in verband met het gesprek dat - zoals uit laatstgenoemd artikel blijkt-binnenkort tussen beide organisaties zal worden gevoerd.

Pleidooi Ds. Van DALEN

Ds. Hugo van DALEN pleit in zijn bijdrage voor een gezamenlijk optreden en handelen; uiterlijk gescheiden, in werkelijkheid bijeen behorende, aldus schetst hij de positie.

Uitgaande van de stelling dat beide dezelfde doelstellingen nastreven, stelt hij de vraag "Waarom kan een enthousiaste spontane beweging van verontrusten niet samenwerken met een geestelijk bezonken beweging als die van Kerk en Vrede", een vraag die hij zelf beantwoordt door te wijzen op de "algemeen menselijk aanvaardbare grondlijnen die ons samenbinden: t.w. vrede voor deze wereld; de wil tot gemeenschap en gerechtigheid; nationale en internationale vernieuwingsnoodzaak."

Beide organisaties kunnen z.i. een correctie zijn op elkaar. Samendenken en samenwerken is mogelijk in de actieve strijd tegen de oorlog op het directe politieke, nationale en internationale plan, aldus in het kort het pleidooi van Ds. van DALEN.

Werkelijke weerstanden

In zijn antwoord zegt Prof. De GRAAF dat Van DALEN wel wat gauw klaar is met zijn oplossing, en in het geheel niet ingaat op de werkelijke weerstanden die aan de door hem bepleite samenwerking in de weg staan. Schrijver wijst dan op het in Kerk en Vrede levende principiële bezwaar tegen elke vredesbeweging die de gedachte van een "rechtvaardige oorlog" niet absoluut verworpt, waarna hij enkele communistische uitspraken als voorbeeld opnoemt. Prof. De GRAAF zegt vervolgens: "Ik vraag mij af hoe Ds. van DALEN als lid van Kerk en Vrede het altijd weer over zijn kant heeft kunnen laten gaan, dat in de internationale Vredesraad, waarin hij actief en verantwoordelijk meedoet, nooit enig protest heeft geklonken tegen de bewapening van de SU en de Volksdemocratieën, tegen de verdachtmaking van de geestverwanten van Kerk en Vrede in die landen, tegen de rechteloosheid van de gewetensbezwaaarden tegende krijgsmacht in Rusland, tegen de enorme militaire parades met bijbehorende snorkende redevoeringen in Moskou, terwijl men tegen soortgelijke symptomen in het Westen altijd direct klaar is met een protest". Prof. De GRAAF twijfelt er niet aan dat de Wereldvredesraad een exponent is van het vredesverlangene der volkeren, doch haar voorlichting acht hij tot op deze dag eenzijdig. Zijn standpunt is dat Kerk en Vrede om der wille van de vrede verplicht is het gesprek te voeren met ieder die daardoor wordt bewogen, maar dat daarbij niet de weg van de minste, maar de meeste weerstand dient te worden gekozen. Z.i. is het dan ook fout dat Ds. Van DALEN het moeilijke punt van de in de Wereldvredesraad bestaande samenwerking met communisten die -

- zo zegt hij - volgens hun eigen verklaring geen pacifisten zijn, niet eens noemt.

Het zeer kritisch gestelde artikel van Prof. De GRAAF wekt de indruk dat in het komende gesprek de houding van Kerk en Vrede zal zijn: een openlijk tegemoet treden van de Vredesraad, doch zulks met een open oog voor de realiteit.

"De Waarheid" van 26 oktober maakt zowel in de Amsterdamse als in de Haagse editie melding van het voorgenomen contact, in een artikel getiteld: "Gesprek tussen Vredesorganisaties".

Stichting HINAG

In het Oogstnummer (van augustus j.l.) van de "HINAG-Koerier", is het hoofdartikel - van de hand van de HINAG-voorzitter H. TIMMER - geheel gewijd aan het sociale werk van deze stichting.

TIMMER acht het voorts nodig er nog eens duidelijk op te wijzen dat de oud-Oostfrontstrijders uit idealisme, nl. terwille van het "Avondland", een meer dan duizendjarige cultuur en een feitelijk uitsluitend in de geest bestaande gemeenschap, de Duitse zijde hadden gekozen.

In een omliggende aankondiging wordt in dit orgaan namens het Stichtingsbestuur mededeling gedaan van het voornemen om een aantal verantwoordingen samen te stellen en openbaar te maken over de oorlogsjaren. Deze zullen bevatten "getuigenissen van hen, die in één der moeilijkste perioden van onze vaderlandse geschiedenis, hetzij in ambt of functie, hetzij als vrijwilliger in een of andere formatie, naar eer en geweten een gemeenschaps-ideaal voorstonden". Hieraan wordt toegevoegd dat dit plan, als alles wat de HINAG tot dusver ondernam, rijpte zonder enig politiek oogmerk.

Het eerste boek, dat de HINAG zich voorstelt uit te geven, zal worden opgedragen aan "onze gesneuvelden" en zal tot titel dragen: "Waarom ik in dienst trad als Europees vrijwilliger van 1940 - 1945".

Onder de aankondiging deelt Prof. Mr. D.H. WESTRA namens de Raad van Toezicht en Advies mede geheel in te stemmen met het door het Bestuur genomen besluit.

"De Waarheid" wijdde onlangs n.a.v. de hiervoor aangekondigde plannen vrij uitvoerig aandacht aan de HINAG, volgens haar speciaal in het leven geroepen om de onderlinge band tussen de in ons land wonende oud-SS-ers en hun vrienden in West-Duitsland te verstevigen.

Uit het artikel blijkt voorts dat "De Waarheid" betwijfelt dat de werkzaamheden van de HINAG zich zouden beperken tot het sociale vlak.

Van geheel andere aard is de reactie van Paul van TIENEN in zijn Sociaal Weekblad, 3e jrg. no. 13. Deze, zich aankondigend als redacteur van een weekblad dat zich bezig houdt met de problemen van een weliswaar nog altijd met leugen en laster bedeelde, maar overigens "vergeten groep", merkte op als zodanig weinig last te hebben van concurrentie. De plannen van de HINAG beschouwt hij als steun in de strijd voor eer- en rechtsherstel van genoemde groep, en niet als concurrentie, maar in tegendeel als een waardevolle aanvulling van zijn eigen werk op dit terrein.

Wel betwijfelt hij of de HINAG, die steeds nadrukkelijk verklaart zich op geen enkele wijze met de politiek te willen inlaten, er goed aan doet zich nu bezig te houden met de politieke ideeën die genoemde bevolkingsgroep hebben bezielde.

Wat de werkelijke rede is voor zijn beduchtheid blijkt uit het slot van zijn artikel waar hij zegt het te betreuren dat de HINAG haar aangekondigde plannen wil verwezenlijken op een tijdstip, waarop de gelden voor de publicatie van Mussert's Verantwoording over de jaren 1940-1945 nog niet bijeen zijn.

Paul van TIENEN

De pers, o.a. het "Algemeen Dagblad" van 4 oktober j.l. wijdde weer enige aandacht aan deze voormalige leider der inmiddels verboden NESB. Aanleiding hiertoe vormde een bericht in het maandblad "De Militaire Spectator", houdende mededeling dat deelname aan de militaire boekenclub "Scharnhorst" door militairen ongewenst wordt geacht.

Eerstgenoemd blad maakt melding van het feit dat van TIENEN bij de Kamer van Koophandel te Den Haag staat ingeschreven als enig eigenaar van de Boekenimportdienst Europa en van de Militaire Boekenclub Scharnhorst. Het wijst er vervolgens op dat van TIENEN behalve zeer goede militaire werken ook boeken importeert welke zijn doordrenkt van neo-fascistische propaganda (Blut und Bodentheorieën). Het Alg. Dagblad vermeldt geen titels.

In dit verband kan nog op het volgende worden gewezen. Reeds in het eerste nummer van het eertijds door Paul van TIENEN uitgegeven blaadje "Werkgemeenschap Europa" (het orgaan van de gelijknamige organisatie en de voorloper van de NESB) maakte de Boekenimportdienst Europa propaganda voor "Nation Europa", welk blad onder de Duitse rechtsextreem ingestelde, onafhankelijke tijdschriften een eerste plaats inneemt wat betreft publiciteit, opmaak en verspreiding. Van de verdere, door bemiddeling van genoemde boekenimportdienst te verkrijgen boekwerken, verdienen o.m. vermelding: England - Nürnberg - Spandau en Gefangenen des Friedens, beide geschreven door de echtgenote van Rudolf HESS en uitgegeven door de nazistische uitgeverij "Druffel-Verlag", Lächle und verbirg die Tränen, door de voormalige nationaal-socialistische Oberbürgermeister van Groot-Berlijn, eertijds chef-redacteur van Goebbels' blad "Der Angriff", uit welk boek blijkt dat de auteur nog steeds in hart en nieren een overtuigd Hitlervereerder is.

HOOFDSTUK IV - ACTIVITEIT VAN INDONESIËRS, CHINEZEN EN WEST-INDIËRS.

Sukarno in het Russisch

In "De Waarheid" werd medegedeeld, dat kort voor het vertrek van Ir. SUKARNO, President van de Republiek Indonesië, naar Rusland een aantal werken van hem in het Russisch is uitgegeven onder de titel "Indonesië beschuldigt". In een voorwoord zei Ir. SUKARNO te hopen, dat het Russische volk door deze uitgave nog beter de aard en het doel van de strijd van het Indonesische volk zal leren kennen.

Tot deze strijd behoort uiteraard "de bevrijding" van Nieuw-Guinea waarvoor regelmatig activiteit wordt ontwikkeld. Uit meerdere gegevens blijkt, dat met betrekking tot Nieuw-Guinea elk middel zal worden aangegrepen om tot het beoogde doel te geraken.

Interne propaganda

In Nederland houden de Indonesiërs zich ook met deze kwestie bezig. Vrijwel alle hier vertoeven Indonesiërs zijn gestemd voor de overdracht van de soevereiniteit over Nieuw-Guinea aan Indonesië. Actieve propaganda daarvoor wordt in Nederland naar buiten echter niet gevoerd, vermoedelijk uit vrees voor overheidsmaatregelen.

"PI"-activiteiten

De communistische "Perhimpuna Indonesia" heeft te Amsterdam een congres gehouden waar besloten is in West-Duitsland en andere West-Europese landen waar Indonesiërs studeren afdelingen op te richten. De vereniging blijft doende meerdere invloed te verwerven. Achter de schermen houdt zij zich bezig met de belangen der Indonesische schepelingen, georganiseerd in de communistische bond voor havenarbeiders en schepelingen (Indonesië) waarvan - zoals reeds eerder is medegedeeld - te Amsterdam een vertegenwoordiging bestaat. De vertegenwoordiger aldaar, SLAMET SUKOTJO, die naar Indonesië is teruggekeerd, is naar verluidt opgevolgd door de communist SABAR.

De "Ikatan Buruh Indonesia" (IBI) te Amsterdam, de indertijd op initiatief van de "Perhimpunan Indonesia" opgerichte Indonesische arbeidersvereniging, heeft een nieuwe voorzitter gekregen, namelijk de communistisch georiënteerde Indonesiër NISIM.

De EVC houdt zich vrij regelmatig bezig met de Indonesische arbeiders in Nederland. Dit is wederom gebleken uit een klein feit. Aan een Indonesische kellner uit Den Haag werd in verband met zijn vertrek naar het eigen land namens de ANBH/EVC - waarvan hij lid was - een vulpen aangeboden.

Verder is bekend, dat de ANBZ/EVC zich - in contact met de "Perhimpunan Indonesia" - regelmatig inlaat met de belangen der Indonesische schepelingen.

Suriname

Op Curaçao is nieuw leven gebracht in de Surinaamse vereniging "Wie Eegie Sanie", die aldaar in 1955 werd opgericht in navolging van Amsterdam. De voor de vereniging in Nederland bestaande richtlijnen worden gevolgd. Aruba kreeg een afdeling van "Wie Eegie Sanie". In verband met een op dat eiland gehouden propagandavergadering verscheen in de pers een voorlichtend artikel, overgenomen uit "De Koerier", orgaan van "Ons Suriname" te Amsterdam.

Amsterdam - Peking

De communistische partij van China heeft onlangs te Peking haar 8ste congres gehouden. Het partijbestuur der CPN zond een begroetingsboodschap. Tot grote spijt van het partijbestuur, zo werd daarin medegedeeld, kon geen delegatie aanwezig zijn in verband met het eigen partijcongres. Gehoopt werd op versterking van de wederkerige contacten op een later tijdstip.

Op 1 oktober j.l. werd in Amsterdam en Den Haag de stichting van de Chinese Volksrepubliek feestelijk herdacht.

VERTROUWELIJK

HOOFDSTUK V - AGENDA

<u>Datum</u>	<u>Bijeenkomst</u>	<u>Plaats</u>	<u>Organisatie</u>
9-11 november	4e Congres "De Metaal" (EVC)	Amsterdam	EVC
+22-23 decem- ber	4e Congres ATEK (EVC)	Enschede	EVC
mei 1957	Internationale Confe- rentie van Transport- arbeiders	- - - -	VVI-Trans- port (WVV)
28 juli - 11 augustus 1957.	6e Wereldjeugdfestival	Moskou	WFDJ
augustus 1957	4e WVV-congres	- - - -	WVV

+ = nieuw c.q. aangevuld.

Afgesloten 31-10-1956

Voor het overzicht der stakingen in september en oktober 1956
zie hoofdstuk VI.

HOOFDSTUK VI.

Stakingen overzicht in
september 1956.V
o
l
g
n
g

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	
Taxichauffeurs in Amsterdam (eigen rijders en AAAC niet)	Loonkwestie	EVC	Stakende chauffeurs ontslagen.	1
N.V. Weverij D. van Leijden en Zante Krommenie.	Tariefkwestie	Geen	Kwestie intern opgelost.	2
Bouwbedrijf firma Tuininga te Amsterdam	Uitbetaling regenverzuim i.p.v. gewoon loon.	--	Geen	3
Staatsmijn "Hendrik" te Brunssum	Toepassing nieuwe regeling inzake accoordlonen.	--	Toezegging directie, dat regeling 2 maanden zal worden opgeschort.	4
Firma J.L. Koot te Rotterdam	Eis tot loonsverhoging van circa f.10.-	ABT/EVC	Eis ingewilligd	5
N.V. Drukkerij Salland te Deventer	Toekenning van 3% loonsverhoging i.p.v. 6%	Geen	Geen	6
Scheepswerf N.V. "De Hoop" te Lobith-Tolkamer	Ontslag van de EVC-er G.Schilten (15+3-1923) die weigerde bepaalde werkzaamheden uit te voeren en tevens zijn medewerkers aanzette tot ongehoorzaamheid aan hun superieuren.	Geen	De 12 stakers werden ontslagen.	7

V Begin De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getal-
 o in vo- tal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getal-
 1 rige len geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand
 g mnd. werkzaam is.
 n . staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uur)
 o - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
 = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					
1	28/5	<u>1200</u> (hele maand september) 500																																		
2				<u>60</u> (ged. 1 uur) 16																																
3				<u>7</u>																																
4					<u>100</u> (ged. 2 1/2 uur) ==																															
5						<u>40</u> (ged. 4 uur) 40 ==																														
6							<u>140</u> 125 =====																													
7																																		<u>12</u> (duur niet bekend). 12 ==		

HOOFDSTUK VI

Stakingen overzicht in
september 1956V
o
l
g
n
oBedrijfAanleidingInmenging
VakbondResultaatEnkele gra-
fische be-
drijven te
Rotterdam
(Het Vrije
Volk, NRC,
Wijt & Zn)Toekenning persentase
loonsverhoging

Geen

Overleg geopend

8

Krantenbe-
drijven en
grafische
bedrijven
te Amster-
dam
(Telegraaf
Nieuws van
de dag,
Vrije Volk,
Alg.Handels
blad).Beslissing college
van Rijksbemidde-
laars om typogra-
ven slechts 3% loons-
verhoging toe te
staan.

EVC

9

Hollandse
Stoomboot
Maatschap-
pij te Am-
sterdamSchorsing 11 perso-
nen, die werk hadden
geweigerd.

ABT/EVC

Intrekking schorsing.

10

V Begin De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.

o in vo-
l rige
g maand
n
o

- . staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uur)
- staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
- = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

8

110 125 (enige uren)

9

+1300

10

====

HOOFDSTUK VI

Stakingen overzicht in oktober 1956

V
o
l
g
n
o

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	
Textielbedrijf N.V. Gerhard Jannink & Zn te Enschede	Loonkwestie (regeling kwaliteitspremie)	Bemiddeling bonafide vakbonden	Toezegging om te onderhandelen	11
Kantweverij en Kousen fabriek N.V. de Jong en Van Dam te Hengelo	Voorstel directie om winstaandeel niet uit te betalen, maar te storen in het pensioenfonds.	Bemiddeling bonafide vakbonden	Toezegging directie het winstaandeel te doen uitbetalen.	12
Coöperatief taxibedrijf U.T.A.X. te Utrecht.	Maatregel van het bestuur van UTAX om het aantal standplaatsen bij het station te beperken, opdat haltes elders beter konden worden bezet.	NVV wees staking af, maar zou pogen te bemiddelen. Een HB'er van de ABT/EVC uit A'dam bemoeide zich met deze actie, zij het ook na de staking.	Geen	13

V o l g e n d e

Begin in vorige mnd.

De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.

. staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uur)
 - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
 = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
11		<u>700</u> <u>130</u> =====																													
12																															
13																															

570
500
=====

(ged. enkele uren)

===

KORTE SAMENVATTING VAN DE ONTWERP-RESOLUTIE VAN HET 18e CONGRES
VAN DE CPN.

Invloed van het internationale gebeuren op de binnenlandse toestand.

Als gevolg van de toegenomen morele en materiële krachten van het socialisme is een ontspanning in de internationale verhoudingen ingetreden. De agressieve kapitalisten verzetten zich daartegen o.a. door oorlogsdreiging tegen Egypte, de herbewapening van West-Duitsland en het verbod van de KPD.

Amerika oefent sterke druk op ons uit, Romme is Amerika's voornaamste werktuig, maar de P.v.d.A. werkt er ook aan mee.

Het congres besluit tot consequente voortzetting van de partijpolitiek, welke gericht is op ontspanning, vrede, herstel van de nationale zelfstandigheid en het terugdringen van de Amerikaanse militaire en economische overheersing.

De nationale zelfstandigheid.

De nieuwe politiek van de Sowjet-Unie opent voor Nederland reële mogelijkheden tot herstel van de nationale zelfstandigheid.

Ter verwezenlijking van dat herstel, stelt de CPN zich in de komende tijd o.a. ten doel:

1. Te streven naar de opheffing van het eenzijdige karakter van de NAVO, hetzij door het openstellen daarvan voor de Europese socialistische staten, hetzij door samensmelting met de organisatie van het Verdrag van Warschau.
2. Opheffing van de Amerikaanse bevoordeling op militair en economisch terrein.
3. Te streven naar uitbreiding van de handel met Oost-Europa, China en de minder ontwikkelde landen.
4. Te streven naar uitbreiding van de culturele, persoonlijke en parlementaire contacten met de socialistische landen.

De eenheid van de arbeidersklasse - het nationale eenheidsfront.

Het 18e congres stelt de CPN tot taak met de grootst mogelijke soepelheid te streven naar democratische machtsvorming. Ideologische geschillen mogen geen beletsel zijn voor het gezamenlijk met anderen optreden in het belang van de nationale zelfstandigheid en de vrede.

Dit betekent evenwel niet het einde van de klassestrijd.

De eenheid van de arbeidersklasse is van beslissende betekenis. Deze eenheid groeit in de strijd voor de directe levensbelangen van de arbeiders. Blijvende resultaten van die strijd zijn afhankelijk van de mate, waarin ons land zich vrijmaakt van de Amerikaanse overheersing.

De partij zal onvermoeid haar streven naar eenheid in de vakbeweging door fusie van de EVC met het NVV voortzetten. De poging om de P.v.d.A. te winnen voor een politiek van nationale zelfstandigheid dient te worden voortgezet.

De CPN mag haar ideologische strijd tegen het reformisme en voor een proletarische politiek echter niet stopzetten of verdoezelen.

Hiertoe behoort ook het brengen van kritiek op de capitulatie-politiek voor Romme in de rijen van de P.v.d.A.

Strijd voor democratie.

Krachtens haar beginselprogramma plaatst de CPN zich op basis van de Grondwet. Zij verklaart zich voor de traditionele Nederlandse vrijheid van geweten en godsdienst en wil met de kerken in vrede leven. Zij betreurt de schending van de menselijke rechten en de socialistische wettelijkheid, die zich in de Sowjet-Unie heeft voorgedaan.

De partij erkent dat in de overgangperiode van de kapitalistische naar de klassenloze maatschappij, de dictatuur van het proletariaat noodzakelijk is. Die dictatuur betekent in de Sowjet-Unie niet de alleenheerschappij van de arbeiders, maar hun bondgenootschap met de boeren en de intellectuelen. De opbouw van de socialistische samenleving in ons land zal een eigen Nederlands karakter dragen. De staatsmacht moet niet bij één partij berusten.

Minimum eisen voor de regeringspolitiek.

Het 18e congres van de CPN besluit de actie voort te zetten en te versterken voor een regeringspolitiek, die aan de volgende minimum-eisen voldoet:

1. Vermindering van de militaire uitgaven tot 1 miljard gulden voor het komende jaar.
2. Streven naar een verbod van atoomwapens en proefnemingen daarmee.
3. Volledige compensatie voor mogelijk stijgende kosten van het levensonderhoud; herstel van de geleide loonpolitiek.
4. Ingrijpende versnelling van de arbeiders- en middenstandswoningbouw met alle dienstige middelen o.m. door overheidswooningbouwbedrijven. Hierbij kan - binnen redelijke grenzen - het particulier initiatief daarnaast worden toegelaten.
5. Vergroting van het aandeel van de landbouw in het nationale inkomen.
6. Verhoging van de uitgaven voor het onderwijs; uitbreiding van de scholenbouw.
7. Hervatting van de onderhandelingen met Indonesië over de economische betrekkingen en Nieuw-Guinea, uitgaande van het opgeven van de Nederlandse souvereiniteit over dit gebied.

B E S L U I T

Het Achttiende Congres van de CPN, instemmende met de stellingname van het partijbestuur inzake het 20e congres van de CPSU, spreekt zijn volledige solidariteit uit met de resolutie van het Centraal Comité van de CPSU, van 30 juni 1956 en beschouwt dit document als een juiste en bevredigende analyse van de oorzaken en gevolgen van de persoonsverheerlijking.

Het congres aanvaardt de gedachten en voorstellen betreffende de vernieuwing van de organisatorische vormen en de structuur van onze partij, neergelegd in de discussiegrondslag ter voorbereiding van het congres en in de twee congresinleidingen, als een juiste grondslag voor het komende werk van de partij.

Het partijbestuur dient in nauw overleg met de gehele partij deze voorstellen verder te bestuderen, uit te werken en voorlopig maatregelen in deze zin te treffen. Het congres draagt het partijbestuur op, nieuwe partijstatuten te ontwerpen, rekening houdende met de gemaakte opmerkingen en voorstellen alsmede met de praktijk in de komende periode.

De nieuwe statuten zullen aan het volgend congres ter bekrachtiging worden voorgelegd.

SAMENSTELLING PARTIJBESTUUR CPN

verkozen op 18e Partijcongres 1956;
gepubliceerd in "De Waarheid" van 8-10-1956.

Naam:	Geb.datum;	Woonplaats:	Functie/kwaliteit
Annie AVERINK	28. 5.13	Amsterdam	alg.secretaresse NVB.
Marcus BAKKER	20. 6.23	Zaandam	hoofdredacteur De Waarheid, lid 2e Kamer.
Piet BAKKER	13.10.25	Ammerstol	pol.secretaris distr. Den Haag.
Friedl BARUCH	17. 2.05	Amsterdam	lid hoofdredactie De Waarheid.
Jaap BRANDENBURG	22. 8.99	Amsterdam	lid 1e Kamer.
Frans BRANDSE (pseud.van Francisco Diaz Bauste)	17. 4.17	Rotterdam	lid hoofdbestuur De Metaal/EVC.
Bertus BRANDSEN	28.10.14	Amsterdam	secretaris EVC.
Cor GEUGJES	30. 1.22	Amsterdam	directeur De Waarheid, lid 1e Kamer.
Henk GORTZAK	25. 4.08	Amsterdam	Lid 2e Kamer (fractie-voorzitter).
Siem GROENENDIJK	25. 1.05	Rotterdam	1e secretaris distr. Rotterdam.
Paul de GROOT	19. 7.99	Amsterdam	alg.secretaris CPN; lid 2e Kamer.
Harm HAKEN	25. 2.19	Finsterwolde	pol.instructeur Gron., Friesl., Drente.
Jan HAKEN	13.10.12	Amsterdam	lid 2e Kamer.
Rinus HAKS	18. 5.27	Amsterdam	assistent org.secretaris CPN.
Jan HAVERMANS	26. 1.92	Amsterdam	beeldhouwer.
Joop HESSELMAN	15. 1.21	Zaandam	pol.secretaris distr. Zaanstreek.
Henk HOEKSTRA	17. 6.24	Amsterdam	org.secretaris CPN.
Tjalle JAGER	7.12.14	Deventer	pol.secretaris distr. IJsselstr.
Ger KUYPER	4. 6.04	Amsterdam	medewerker partijbureau.
Rie LIPS-ODINOT	4. 5.08	Hilversum	lid 2e Kamer, voorzitter NVB.
Nico LUIRINK	30. 9.22	Amsterdam	secretaris werkcómité Ned. Vredesraad.
Gerard MAAS	17. 8.13	Rotterdam	"Waarheid"-redacteur te R'dam; 2e secretaris distr. Rotterdam.
Cornelis MEIJER	18.12.14	Sneek	pol.secretaris distr. Friesland.
Freek MEIS	7.11.21	Groningen	lid Verbondsbestuur EVC; secr. ABT.
Fritz REUTER	19. 2.12	Amsterdam	voorzitter EVC; lid 2e Kamer.
Wim van 't SCHIP	22. 6.18	Amsterdam	1e secretaris distr. Amsterdam.
Lambertus J.H.M. van TURNHOUT	25. 6.18	Enschede	pol.secretaris distr. Twenthe.
Harry VERHEY	26. 2.17	Amsterdam	secretaris pers en prop. CPN
Theun de VRIES	26. 4.07	Amsterdam	literator.

Vervolg bijlage 3

<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum;</u>	<u>Woonplaats:</u>	<u>Functie/kwaliteit</u>
Gerben WAGENAAR	27. 9.12	Amsterdam	voorzitter CPN; lid 2e Kamer.
Joop WOLFF	14. 3.27	Amsterdam	voorzitter ANJV.
